

2e Turap Dantumadiel 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding	3
Programma 1: Ynwenner en Bestjoer.....	7
Programma 2: Mienskip	19
Programma 3: Soarch en Wolwêzen	27
Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje.....	42
Programma 5: Wenjen en Omjouwing	51
Programma 6: Iepenbiere Romte	66
Algemiene dekkingsmiddels, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien	73
Algemiene dekkingsmiddels	73
Overhead	78
Heffing VPB.....	81
Onvoorzien	83
Financiën	84
Begroting	84
Investeringskredieten	85
Projecten	87
Project Feanwâlden	87
Bouwen aan een stevig fundament in het sociaal domein.....	90
Inwerkingtreding omgevingswet	92
Activiteiten	99
Overzicht activiteiten.....	99

Inleiding

Inleiding

Op basis van artikel 6 van de financiële verordening wordt u doormiddel van de tussentijdse rapportage tweemaal per jaar geïnformeerd over de voortgang van de programmadoelen en de financiële stand van zaken. Voor u ligt de 2e tussentijdse rapportage over 2026.

Per programma volgt een rapportage op de voortgang van de doelen en activiteiten uit de begroting 2026. Naast de doelen wordt er per programma een overzicht van de financiële afwijkingen gegeven groter dan € 50.000. Doordat de rapportage is afgerond op duizendtallen kunnen er kleine afrondingsverschillen ontstaan in de optellingen.

De doelen en activiteiten

De programmadoelen zijn vastgesteld in het coalitieakkoord. Daaronder hangen de activiteiten die er voor moeten zorgen dat de doelen worden gerealiseerd. U kunt dit dus lezen als de voortgang op de gestelde beleidsdoelen.

Door middel van een kleurenindicator wordt de voortgang op de activiteiten weergegeven. De betekenis van de indicatoren leggen wij hieronder uit. Indien een indicator oranje of rood is dan is een toelichting verplicht. Wanneer een activiteit is afgerond wordt dit aangegeven onder de kop Afgerond.

Indicator	Toelichting
	Groen: Realisatie activiteit ligt op schema.
	Oranje: Realisatie activiteit loopt vertraging op, maar wordt nog wel gehaald.
	Rood: Realisatie van de activiteit wordt niet gehaald.

Toelichting op wijziging

Onder de kop Toelichting op wijziging treft u alle wijzigingen op de begroting aan die voort komen uit de tussentijdse rapportage. Bij het toelichting van de wijzigingen hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Wanneer het verschil op de baten of de lasten per product groter is dan € 50.000 dan volgt hierop een toelichting. Afwijkingen kleiner dan €50.000 worden toegelicht wanneer er sprake is van een noemenswaardige oorzaak. Wanneer er een 'min' teken voor een bedrag is weergegeven betekent dit een nadeel.
- De cijfers worden in de tabellen afgerond op duizendtallen, waardoor er kleine afrondingsverschillen kunnen ontstaan.
- In de toelichting wordt een incidenteel verschil aangeduid met een 'I' en wordt een structureel verschil aangeduid met een 'S'.

Begrotingsresultaat

Begrotingsresultaat

Het resultaat van de 2e Tussentijdse rapportage 2026 bedraagt € 1.465.167 negatief waardoor de begroting na verwerking van de 2e Tussentijdse rapportage 2026 uitkomt op een negatief begrotingsresultaat van € 1.511.705. De structurele mutaties uit deze tussentijdse rapportage worden meegenomen in de Begroting 2027.

Investeringskredieten

Onder het hoofdstuk Financiën is een overzicht opgenomen met de benodigde aanpassingen van de investeringskredieten. Op basis van de huidige inzichten is een bijstelling van de kredieten van in totaal € 334.886 noodzakelijk. De bijstelling van de investeringskredieten heeft geen impact op het begrotingsresultaat 2026. De kapitaallasten behorend bij deze investeringen zijn € 23.342 en zien we terug in de begrotingsjaren 2027en verder.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	Wijziging 2e Turap 2026	Begroting na 2e Turap 2026
Baten	75.117	82.248	773	83.021
Lasten	-74.070	-89.286	-3.784	-93.070
Saldo baten en lasten	1.047	-7.038	-3.011	-10.049
Onttrekkingen	3.007	8.411	1.129	9.540
Stortingen	-813	-1.419	416	-1.002
Saldo onttrekkingen en stortingen	2.194	6.992	1.546	8.538
Resultaat	3.241	-47	-1.465	-1.512

Toelichting op wijziging

De belangrijkste wijzigingen uit deze tussentijdserapportage zijn hieronder weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Programma	Omschrijving	Wijziging 2e Turap 2026	Incidenteel (I) / Structureel (S)
01 Ynwenner en Bestjoer			
	<i>Storting in wachtgeldvoorziening voormalig burgemeester en wethouders</i>	-222	I
03 Soarch en Wolwêzen			

	<i>Ramen van ontvangst uitkering Beschermd Wonen .</i>	247	I
	<i>Bijstellen uitgaven WMO woonvoorzieningen.</i>	-300	I
	<i>Hogere bijstandsuitgaven doordat er meer uitkeringen worden verstrekt.</i>	-180	S
	<i>Stijgende uitgaven Jeugdzorg.</i>	-1.186	S
05 Wenjen en Omjouwing			
	<i>Sloopkosten Teeling worden overgeheveld naar 2027.</i>	175	I
	<i>Legesopbrengsten MFC Feanwalden worden overgeheveld naar 2027.</i>	-166	I
90 Algemiene dekkingsmiddels			
	<i>Bijstelling OZB-opbrengsten niet-woningen.</i>	-112	S
91 Overhead			
	<i>Herijking van de projectplanning ICT.</i>	199	I
92 Heffing VPB			

	<i>Bijstelling te betalen vennootschapsbelasting (VPB)</i>	-159	I
Diverse programma's			
	<i>Ramen van WAZO uitkeringen van het UWV</i>	214	S
	<i>Saldo overige verschillen < € 100.000</i>	25	I / S
Totaal saldo wijziging		-1.465	

Het college van burgemeester en wethouders.

Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

1.1 Waar gaat programma 1 'Ynwenner en Bestjoer' over?

Programmaportefeuillehouder: A. Haga, R. Kempenaar

Het gemeentebestuur van Dantumadiel gaat voor een sterke autonome en herkenbare gemeente die dichtbij haar inwoners staat. De samenwerking tussen gemeente, inwoners en ondernemers staat daarbij centraal. Het opheffen van de centrumregeling zorgt ervoor dat hier de komende bestuursperiode nog meer de nadruk op komt te liggen. Het gemeentelijke bestuur komt daarmee de komende periode voor een grote uitdaging te staan als het gaat om de opbouw van de nieuwe organisatie en de bijbehorende ontvlechting van gemeente Noardeast Fryslân. De gemeente Dantumadiel gaat zich de komende tijd vol inzetten op de opbouw van een nieuwe eigen organisatie, waarbij Dantumadiel een toegankelijke organisatie wil zijn met focus op klantgerichte dienstverlening welke goed is toegesneden op de toekomst. Dit voortkomend uit de kernwaarde van het coalitieakkoord 'Sosjaal en Tichtby'. Hierbij is de doelstelling om in ieder geval de dienstverlening op het niveau te behouden zoals het nu is en om alle inwoners een passend digitaal of fysiek kanaal te bieden om contact te zoeken met de gemeentelijke organisatie. Belangrijk speerpunt is om rekening te houden met de huidige krapte op de arbeidsmarkt. Dantumadiel wil inzetten op aantrekkelijk werkgeverschap en talentontwikkeling.

De basis voor een sterke autonome gemeente wordt gevormd door een robuuste financiële positie met oog voor structurele en incidentele kosten. Het opstellen van een toekomstbestendige lange termijn visie van de financiële positie en een overzichtelijke financiële verantwoording zullen hierbij de speerpunten zijn.

Ook veiligheid is een kerntaak van de overheid en in het bijzonder ook van de gemeente. Het realiseren en behouden van een veilige woon- en leefomgeving is een terugkerend en actueel onderwerp en staat daarom altijd hoog op de politieke agenda. Hoewel de gemeente een regierol heeft als het gaat om veiligheid en ook de kaders voor het (integraal) veiligheidsbeleid vaststelt, opereert de gemeente in een speelveld met veel spelers (ketenpartners). Belangrijk is om op de samenwerking te blijven investeren. Tevens zal er verder worden ingezet op het voorkomen en bestrijden van ondermijning in de gemeente.

Onze democratie is een groot goed. Daar is ook in Dantumadiel veel aandacht voor. Het is van belang dat inwoners centraal staan en invloed hebben op en de eigen woon- en leefomgeving. We bieden inwoners heldere kaders voor burgerparticipatie: we geven als overheid ruimte en duidelijkheid.

1.2 Doelen

101.1 De dienstverlening op het zelfde niveau behouden ondanks ontvlechting

101 Dienstverlening

Activiteiten

101.1.1 Klant in Focus Tool gebruiken om de klanttevredenheid voor en na ontvlechting te meten.

Afgerond

Ja

Voortgang

Toelichting

De tool is in de offertefase. Stappen voor implementatie van de tool worden uitgezet in de komende periode.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

101.1.2 Één loket aanbieden voor dienstverlening richting inwoners en ondernemers voor afhandeling van het grootste gedeelte van de vragen.

Afgerond

Ja

Voortgang

Toelichting

Vanuit het project Doorontwikkeling KCC is onderzocht hoe de dienstverlening efficiënter en kwalitatief beter kan worden ingericht. Hieruit volgt dat de werkzaamheden, capaciteit en telefonische bereikbaarheid van Sociaal Domein en Vergunningen worden verplaatst van het centrale KCC naar de betreffende vakafdelingen. Hierdoor kunnen vragen vaker direct worden afgehandeld en hoeft minder te worden doorverbonden.

Daarnaast wordt de digitale dienstverlening binnen Vergunningen verbeterd door inwoners via de gemeentelijke website meer mogelijkheden te bieden om vragen en aanvragen digitaal in te dienen.

Medewerkers van KCC Sociaal Domein en KCC Vergunningen worden hiërarchisch ondergebracht binnen het team en werkveld waarin zij hun inhoudelijke expertise verder ontwikkelen.

Verder wordt gewerkt aan een visie op dienstverlening waarin de één-loket gedachte verdere uitwerking krijgt.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

101.1.3 Voor elke inwoner en ondernemer een passend kanaal aanbieden om contact te zoeken met de gemeente (digitaal of fysiek).

Afgerond

Ja

Voortgang

Toelichting

Inwoners kunnen contact opnemen met de gemeente via zowel fysieke als digitale kanalen. Het gemeentehuis is op afspraak toegankelijk tijdens openingstijden. Dorpen en ondernemers kunnen terecht bij de dorpencoördinator en de bedrijvencontactfunctionaris, die zowel fysiek als digitaal bereikbaar zijn.

De gemeente biedt daarnaast verschillende digitale contactmogelijkheden aan, waaronder social media, Fixi, WhatsApp, telefoon, e-mail en e-diensten.

Om de digitale dienstverlening verder te verbeteren werkt de gemeente aan de implementatie van de WMEBV (Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer). Dit project is in de afrondende fase, maar blijft een continu proces in de bedrijfsvoering. De benodigde werkzaamheden zijn in kaart gebracht en worden gefaseerd uitgevoerd.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

1.2 Doelen

101.2 Aantrekkelijk werkgever worden in de nieuwe organisatie

101 Dienstverlening

Activiteiten

101.2.1 Traineeships bieden en talent tot bloei laten komen.

Afgerond

Ja

Voortgang

Toelichting

Traineeships en (jong) talent ontwikkelen, ligt vanaf dit jaar weer in de lijn. We streven ernaar op ieder niveau mogelijkheden te bieden.

Met het online leerplatform Mijn Leerplein en een divers opleidings- en trainingsaanbod bieden we een diversiteit aan extra ontwikkelmogelijkheden voor (jong) talent.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

101.2.3 Enthousiasmeren van studenten van de diverse scholen (LBO, MBO, HBO) in de regio.

Afgerond

Ja

Voortgang

Toelichting

Naast contacten en samenwerking met de RUG en NHL Stenden (HBO) is onze gemeente nu partner van het landelijke initiatief VMBO On Stage. Verder hebben we waar mogelijk op alle niveaus stagiairs.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

101.2.5 Een werkomgeving creëren waarin werknemers zich kunnen ontplooiën.

Afgerond

Ja

Voortgang

Toelichting

Ontwikkeling en ontplooiing worden actief gestimuleerd door leidinggevenden. Medewerkers kunnen gebruikmaken van diverse ontwikkelmogelijkheden, zoals professionalisering, vaardigheidsontwikkeling, teamontwikkeling en vakgerichte trajecten. Daarnaast stromen collega's regelmatig door naar andere functies via interne vacatures. Extra aandacht gaat dit jaar uit naar werkdruk en (mentale) gezondheid, als belangrijke voorwaarden voor een gezonde en duurzame werkomgeving.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

1.2 Doelen

102.1 Veilige woon- en leefomgeving versterken

102 Veilige woon en leefomgeving

Onderzoek doen naar veiligheidsgevoel in de gemeente om doel SMART te kunnen maken.

Activiteiten

102.1.1 Project veilig buitengebied uitvoering geven (gericht op ondermijning)

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Het project De Boer op is gestart. De eerste gesprekken zijn gevoerd.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

102.1.6 Voorkomen jeugdoverlast door inzet jeugdboa en stakeholders.

Afgerond

Ja

Voortgang

Toelichting

Dit is een doorlopend proces en wordt meegenomen in de reguliere activiteiten bij de aanpak van jeugdgroepen.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

1.2 Doelen

103.1 Burgerparticipatie faciliteren waar nodig en te handelen vanuit de ja mits houding

103 Krachtig en eigentijds bestuur

Activiteiten

103.1.1 Proces voor participatie verbeteren door duidelijke kaders vast te leggen.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

In opdracht van de griffie is een advies burgerparticipatie opgesteld en ook gepresenteerd.

Er wordt nu gekeken hoe dit te beleggen in de ambtelijke organisatie.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

103.1.2 Memo Contactmomenten in de praktijk brengen.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

In opdracht van de griffie is een advies opgesteld en ook gepresenteerd. Er wordt nu gekeken hoe dit te beleggen in de ambtelijke organisatie. College en dorpencoördinator brengen de contactmomenten goed in de praktijk.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

1.2 Doelen

104.1 Robuuste financiële positie behouden zowel incidenteel als structureel

104 Gezond financieel beleid voor de lange termijn

Activiteiten

104.1.2 Beheersbaar houden van de exploitatiekosten van de organisatie te benchmarken aan de huidige kosten van de centrumregeling.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Het beheersbaar houden van de exploitatiekosten is een blijvend punt van aandacht. In het afgelopen jaar is een benchmarkonderzoek uitgevoerd naar de exploitatiekosten van de gemeente. Er wordt momenteel een vervolg gegeven aan dit onderzoek in het programma Herijking en Professionalisering

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

1.3 Beleidsdocumenten

Beleidsdocumenten per onderwerp

Dienstverlening

Programmaplan Opbouw Dantumadiel 2024

Visie 'Dantumadiel krijgt het voor elkaar'

Veilige woon en leefomgeving

Veiligheidsagenda 2024-2027

Regionaal Beleidsplan Veiligheid Noord-Nederland 2024 – 2027 (Politie)

Fries Regionaal crisisplan

Deelplan bevolkingszorg

Deelplan crisiscommunicatie

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Fryslân 2024

Samenwerkingsovereenkomst Zorg en Veiligheidshuis 2019 e.v.

Meerjarenplan Zorg en Veiligheidshuis Fryslân 2024-2028

De Friese Norm 2022

Subsidieregeling initiatieven jaarwisseling Dantumadiel

Nadere regels carbidschieten Dantumadiel

Beleidsregels bestuurlijke handhaving drugscriminaliteit gemeente Dantumadiel

Beleidsregel coffeeshops gemeente Dantumadiel

Beleidsregels Wet aanpak woonoverlast gemeente Dantumadiel 2024

Notitie Ondermijning - Klaar voor de strijd

Krachtig en eigentijds bestuur

Raadsakkoord 2022-2026

Coalitieakkoord 2025 - 2026 Nij bestjoer, no foarut!

Sociaal Economisch Masterplan en Agenda Netwerk Noordoost (ANNO)

Gezond financieel beleid voor de lange termijn

Financiële beleidsdocumenten (begroting, meerjarenraming, jaarrekening en perspectiefnota)

1.4 Verbonden partijen

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Veiligheidsregio Fryslân (VRF), onderdeel veiligheid	Belangrijke partner bij het realiseren van een veilige woon- en leefomgeving.
Vereniging van Friese Gemeenten	De VFG behartigt de belangen voor alle Friese gemeenten, totaal 18.
Vereniging van Nederlandse Gemeenten	De VNG behartigt de belangen voor alle Nederlandse gemeenten.
K80	De K80 zet in op lobby voor kleine gemeenten en kennisdeling.
RIEC	Biedt ondersteuning in de strijd tegen ondermijnende criminaliteit.
Veiligheidshuis Fryslân	Biedt persoonsgerichte aanpak van domein-overstijgende en complexe zorg- en veiligheidsproblemen.

1.5 Uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2025	8,6	n.v.t.
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2025	8,6	n.v.t.
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2025	1.049,58	n.v.t.
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2025	4,06	n.v.t.
Verwijzingen Halt	Aantal verwijzingen	2025	3	10
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2025	0,4	2,1
Geweldsmisdrijven	Aantal per 10.000 inwoners	2025	3.7	10,6

Diefstallen uit woning	Aantal per 10.000 inwoners	2025	2,08	3,14
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2025	2,0	4,0

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Formatie	Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari, uitgedrukt in fte per 1.000 inwoners.	Eigen gegevens
Bezetting	Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is (inclusief boventallige werknemers), dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan. Het aantal fte wordt uitgedrukt per 1.000 inwoners.	Eigen gegevens
Apparaatskosten	Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.	Eigen gegevens
Externe inhuur		Eigen begroting
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per jaar van jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen. Deze jongeren worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.	Bureau Halt
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	CBS

Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).	CBS
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 10.000 inwoners.	CBS
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.	CBS

1.6 Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	Wijziging 2e Turap 2026	Begroting na 2e Turap 2026
Baten				
102 Dienstverlening	425	429	10	439
103 Veiligheid	43	43	3	46
Totaal Baten	468	472	13	485
Lasten				
101 Bestuur	-1.636	-1.758	-325	-2.084
102 Dienstverlening	-628	-645	-27	-672
103 Veiligheid	-2.340	-2.406	-30	-2.436
Totaal Lasten	-4.603	-4.809	-383	-5.192
Saldo baten en lasten	-4.135	-4.337	-370	-4.707
Onttrekkingen				
190 Mutaties reserves programma 1	15	54	0	54
Totaal Onttrekkingen	15	54	0	54
Saldo onttrekkingen en stortingen	15	54	0	54
Resultaat	-4.120	-4.283	-370	-4.653

Toelichting op wijziging

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Omschrijving	Wijziging 2e Turap 2026	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Baten			
101 Bestuur			
	<i>Geen verschillen</i>	0	
102 Dienstverlening			
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000,-</i>	10	I/S
103 Veiligheid			
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000,-</i>	3	I/S
Totaal baten		13	
Lasten			
101 Bestuur			
	<i>Storting in wachtgeldvoorziening voormalig burgemeester en wethouders</i>	-222	I
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000,-</i>	-104	I/S
102 Dienstverlening			
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000,-</i>	-27	I/S

103 Veiligheid			
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000,-</i>	-30	I/S
Totaal lasten		-383	
Toevoegingen aan reserves			
	<i>Geen verschillen</i>	0	
Totaal toevoegingen aan reserves		0	
Onttrekkingen aan reserves			
	<i>Geen verschillen</i>	0	
Totaal onttrekkingen aan reserves		0	
Totaal saldo wijzigingen		-370	

Programma 2: Mienskip

2.1 Waar gaat programma 2 'Mienskip' over?

Programmaportefeuillehouder: T. Heeringa

Vitale en levendige dorpen vormen de basis voor verbinding en sociale samenhang in de gemeente. Het is daarom belangrijk initiatieven voor activiteiten en evenementen blijvend te ondersteunen. De gemeente Dantumadiel wil onderzoeken waar de kracht van de inwoners zit en waar inwoners ondersteuning nodig hebben als het gaat om het versterken van de sociale samenhang. Een toekomstbestendige omgeving wordt gevormd door het op peil houden van voorzieningen zoals scholen, winkels en huisartsen. Daarbij wil de gemeente oog hebben voor een inclusieve samenleving, waarin iedereen mee kan doen. Er is extra aandacht voor de jeugd. Het wordt een goed toekomstperspectief geboden als het gaat om de toekomstbestendigheid van onze regio. Het is van belang om kansen te bieden aan de jeugd door goed onderwijs, sport, cultuur te blijven stimuleren.

2.2 Doelen

201.1 Sociale samenhang behouden en waar nodig en mogelijk versterken.

201 Sociale verbondenheid

Nadere toelichting: Onderzoeken waar de kracht van de onze inwoners zit en waar de uitdagingen (mogelijkheden) liggen om te benutten.

Activiteiten

201.1.2 DOM's doorontwikkelen naar structurele werkwijze, die samen met de nieuwe regeling dorpsbudgetten een integraal pakket vormt.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

De dorpsbiografieën, die in juni zijn opgeleverd, vormen de basis voor de doorontwikkeling van de DOM.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

201.1.3 Onderzoeken hoe we jongeren kunnen betrekken bij gemeentelijke beslissingen.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Onderzoek naar jongerenparticipatie is in 2024 uitgevoerd. En in opdracht van de griffie is een advies bewonersparticipatie opgesteld en gepresenteerd over. Er wordt nu gekeken hoe dit, inclusief jongerenparticipatie, te beleggen in de ambtelijke organisatie.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

201.1.4 Implementeren van het nieuwe welzijnsbeleid.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Er wordt gewerkt aan een integraal beleid waar ook welzijn onder valt per 2026. In overleg met het college is er extra tijd voor gegeven om dit goed te implementeren. De Startnotitie is in 2025 bij de Raad geweest. Wordt verder uitgewerkt in een notitie integraalbeleid inclusief uitvoeringsprogramma.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

2.2 Doelen

202.1 De maatschappelijke voorzieningen in de dorpskernen toekomstbestendig, betaalbaar en bereikbaar te maken en waar nodig te verbeteren.

202 Voorzieningenniveau

Activiteiten

202.1.1 Onze sportaccommodaties toekomstbestendig maken (o.a. vervangen in Feanwâlden).

Afgerond

Ja

Voortgang

Toelichting

Is onderdeel van het beleid. Wordt meegenomen in de projecten, specifiek Feanwalden.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

2.2 Doelen

203.1 In 2025 is het aanbod van culturele activiteiten in Dantumadiel met 10% toegenomen t.o.v. 2022

203 Talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)

Nadere toelichting: Onderzoek naar het aanbod van culturele activiteiten om smartdoel te kunnen meten.

Activiteiten

203.1.7 Opstarten pilot Verrijkte Schooldag.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Gemeente heeft een faciliterende rol. Initiatief ligt bij de scholen. Scholen zijn aan het onderzoeken naar wat passend is en zijn ondertussen al activiteiten aan het uitvoeren, waarbij wordt aangesloten bij lopende initiatieven die bijvoorbeeld door de buurtsportcoaches worden uitgevoerd..

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

2.2 Doelen

203.2 Onze jongeren meer en structureler de kans bieden om hun talenten volledig te ontwikkelen

203 Talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)

Activiteiten

203.2.1 Faciliteren en stimuleren van projecten gericht op talentontwikkeling (zoals het project bouwen aan ambitie).

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Kennislab is partner van de gemeente. Daarnaast zetten we via Dokwurk en Wurfstart sterk in op activiteiten en projecten talentontwikkeling.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

203.2.2 Uitvoering geven, evalueren en doorontwikkelen van het 'Project tiid foar aksje, waai mar mei' en project Maatschappelijke Diensttijd.

Afgerond

Nee

Voortgang**Toelichting**

Wordt succesvol uitgevoerd. Evaluatie volgt nog.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

203.2.3 Opstarten pilot Verrijkte Schooldag, waarbij ingezet wordt op talentontwikkeling jongeren

Afgerond

Nee

Voortgang**Toelichting**

Zie tekst 203.1.7

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

2.3 Beleidsdocumenten

Beleidsdocumenten per onderwerp

Sociale verbondenheid

Dorpenbudget (subsidieregeling)

Voorzieningenniveau

Sport in Dantumadiel: nieuwe rollen nieuwe kansen (2016)

Talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)

Integraal Huisvestingsplan onderwijs Dantumadiel 2025-2039

Aanvalsplan laaggeletterdheid Dantumadiel (t/m 2025)

2.4 Verbonden partijen

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Roobol	Verzorgt het openbaar onderwijs zoals beschreven in artikel 46 van de Wet op het primair onderwijs

2.5 Uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Niet-Sporters	%	2024	54,5	42,5

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Niet-Sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM, GGD'en)

2.6 Overzicht baten en lasten
Bedragen x €1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	Wijziging 2e Turap 2026	Begroting na 2e Turap 2026
Baten				
201 Voorzieningen	150	178	0	178
202 Onderwijshuisvesting en -kansenbeleid	170	170	2	173
203 Sport	132	242	0	242
204 Cultuur	0	44	-18	26
Totaal Baten	453	634	-15	619
Lasten				
201 Voorzieningen	-288	-479	0	-479
202 Onderwijshuisvesting en -kansenbeleid	-1.745	-1.851	2	-1.849
203 Sport	-191	-750	0	-750
204 Cultuur	-913	-1.007	-1	-1.008
Totaal Lasten	-3.137	-4.088	2	-4.086
Saldo baten en lasten	-2.684	-3.453	-14	-3.467
Onttrekkingen				
290 Mutaties reserves programma 2	63	639	0	639
Totaal Onttrekkingen	63	639	0	639
Saldo onttrekkingen en stortingen	63	639	0	639
Resultaat	-2.621	-2.815	-14	-2.828

Toelichting op wijziging
Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Omschrijving	Wijziging 2e Turap 2026	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Baten			
201 Voorzieningen			
	<i>Geen verschillen</i>	0	
202 Onderwijshuisvesting			
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000,-</i>	2	S

203 Sport			
	<i>Geen verschillen</i>	0	
204 Cultuur			
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000,-</i>	-18	I
Totaal baten		-15	
Lasten			
201 Voorzieningen			
	<i>Geen verschillen</i>	0	
202 Onderwijshuisvesting			
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000,-</i>	2	S
203 Sport			
	<i>Geen verschillen</i>	0	
204 Cultuur			
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000,-</i>	-1	I
Totaal lasten		2	

Toevoegingen aan reserves			
	<i>Geen verschillen</i>	0	
Totaal toevoegingen aan reserves		0	
Onttrekkingen aan reserves			
	<i>Geen verschillen</i>	0	
Totaal onttrekkingen aan reserves		0	
Totaal saldo wijzigingen		-14	

Programma 3: Soarch en Wolwêzen

3.1 Waar gaat programma 3 'Soarch en Wolwêzen' over?

Programmaportefeuillehouder: R. Kempenaar, T. Bakker, T. Heeringa

De gemeente Dantumadiel vindt het van belang dat iedereen mee kan doen en dat alle inwoners in hun kracht kunnen staan. We willen dat mensen zelfredzaam en samen-redzaam zijn en zelf de regie over hun leven kunnen behouden. Inwoners hebben behoefte aan goede en doeltreffende zorg. De gemeente heeft een sleutelrol als het gaat om informatievoorziening gezinsondersteuning en opvoeding en wil hierin toegankelijk zijn. Met het benutten van sturingsinformatie, een efficiëntere inzet van middelen en innovatie in de bedrijfsvoering willen we de beperkte middelen zo inzetten dat deze maximaal ten goede komen aan inwoners die het nodig hebben om te kunnen participeren in de samenleving. De gemeente Dantumadiel zal extra inzetten op contractmanagement met als doel fraudebestrijding en zelfverrijking in de zorg tegen te gaan. De resultaten hiervan komen ten gunste van armoedebestrijding, begeleiding en sociale activering samen met onze stakeholders (bijvoorbeeld Dokwurk). Daarnaast wordt er extra ingezet op de gevolgen van onze economische situatie zoals energiearmoede, schulden en eenzaamheid.

3.2 Doelen

301.1 Zelfredzaamheid vergroten van onze zorgbehoeftige inwoners.

301 Langer leven in goede gezondheid

Nadere toelichting: Onderzoeken hoe we zelfredzaamheid gaan meten.

Activiteiten

301.1.2 Implementatie nieuw welzijnsbeleid (inclusief jongerenwerk) met doarpsmoetingsplakken.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Het implementeren heeft de nodige vertraging opgelopen door de ontwikkelingen van Yfke. Deze ontwikkelingen nemen we mee in het nieuwe integrale beleid met thema's als gezondheid, leefstijl en sport, waarover in 2027 besluitvorming gaat plaatsvinden.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

301.1.3 Jeugdhulp op scholen verder uitbreiden.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

De hulpverlening via SMW op de scholen is verder uitgebreid van vier naar zes scholen. Op de overige drie scholen wordt ingezet op contact met de IB-ers.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

301.1.4 Werkwijze familiegroepsplan opnemen in nieuw beleid bij Jeugdhulp

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

We zetten niet in op een familiegroepsplan, maar wel regulier in op een integrale aanpak met ondersteuningsplannen voor het gehele gezin. De pilot jeugd is voorbereid en wordt momenteel uitgevoerd. Hierbij kunnen we nog beter inzetten op de diverse leefgebieden van het gezin.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

301.1.6 Extra inzet op (digi)taalvaardigheid via bibliotheken.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

In samenwerking met de stakeholders en in afstemming met de raad is gewerkt aan een plan voor extra inzet op het terugdringen van laaggeletterdheid. Op basis van het regioplan van de Friese gemeenten zijn inmiddels lokale uitvoeringsplannen geformuleerd. Er lopen op dit moment verschillende activiteiten. Het ketenpartneroverleg rondom basisvaardigheden komt 1x per 6 weken samen.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

3.2 Doelen

301.2 Aantoonbare verschuiving realiseren van duurdere zorgtrajecten naar goedkopere vormen van zorg.

301 Langer leven in goede gezondheid

Nadere toelichting: Onderzoeken wat beïnvloedbare zorgkosten zijn door in gesprek te gaan met betrokken partijen zoals de gebiedsteams. Het doel is om 5% van die beïnvloedbare zorgkosten te reduceren, mede door meer aanbod in - en gebruik van algemene voorzieningen.

Activiteiten

301.2.1 Meer inzetten op voorkomen van misbruik in WMO en Jeugd

Afgerond

Nee

Voortgang**Toelichting**

Via het inrichtingsplan sociaal domein en via de aanpak ondermijning wordt hierop vanaf 2025 op ingezet.. Daarnaast wordt bij toekomstige aanbestedingen aandacht besteed aan Bibob-procedures op basis van geactualiseerd Bibob-beleid. In 2026 wordt dit verder uitgevoerd.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

301.2.3 Programma uitvoeren van Zorg naar Preventie (GALA/IZA)

Afgerond

Nee

Voortgang**Toelichting**

GALA is in uitvoering. De ketenaanpakken krijgen vorm. Binnen IZA worden transformatieplannen opgesteld en interventies door de partners geïmplementeerd in Dantumadiel. De transitie van zorg naar preventie vergt een lange adem en kan worden beschouwd als onderdeel van het beleid de komende jaren. Vanaf 2027 wordt GALA opgevolgd door AZWA.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

301.2.4 Opstarten pilot Verrijkte Schooldag, waarbij ingezet wordt preventie zorg bij jongeren

Afgerond

Nee

Voortgang**Toelichting**

Zie 203.1.7

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

3.2 Doelen

302.1 Streven naar een samenleving waarbij iedereen kan participeren ondanks hun financiële positie. Dit willen we bereiken door het vaststellen van het actieplan armoede- en schuldenbeleid waarin we concrete acties opnemen om dit doel te bereiken.

302 Meer maatschappelijke participatie

Activiteiten

302.1.1 Uitvoeren van de acties in het actieplan armoede- en schuldenbeleid, waaronder project Energiearmoede ook een plaats heeft.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Diverse punten worden uitgevoerd.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

3.3 Beleidsdocumenten

Beleidsdocumenten per onderwerp

Langer leven in goede gezondheid

Gemeentelijk Gezondheidsbeleid 2021-2025

Meer maatschappelijke participatie

Beleids- en nadere regels; en verordeningen op terrein van Participatiewet, Jeugdzorg , Wmo, Wet inburgering, Schuldhulpverlening (zijn allen geldig t/m heden)

Visiedocument gebiedsteam (toegang)

Kadernota Welzijnsbeleid 2022 – 2025

Gunstiger opvoedklimaat

Beleids- en nadere regels; en verordeningen op terrein van Participatiewet, Jeugdzorg , Wmo, Wet inburgering, Schuldhulpverlening (zijn allen geldig t/m heden)

3.4 Verbonden partijen

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Dokwurk	Uitvoering Participatiewet.
Veiligheidsregio Fryslân onderdeel GGD Fryslân	Gezondheidsdienst van de Friese gemeenten ter bevordering van de gezondheidssituatie en leefstijl van inwoners.
Mobiliteitsburo Noordoost Fryslân	De gemeenten: Achtkarspelen, Dantumadiel, Dongeradeel, Ferwerderadiel, Kollumerland c.a., en Tytstjerksteradiel in de regio Noordoost Fryslân en de provincie Fryslân hebben besloten om samen te werken op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer en openbaar vervoer, dit om de leefbaarheid in de regio Noord Oost Fryslân te behouden.
Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018	De centrumgemeente is Leeuwarden. Het doel is de beleidsvoorbereiding ten behoeve van de wettelijke taken op terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de inkoop ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg en maatschappelijke ontwikkeling doelmatig en kwalitatief hoogwaardig te organiseren met de Friese gemeenten.

3.5 Uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2025	9,9	7,4
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2025	19	28
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2025	1,4	2,3

Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	2025	480,70	858,8
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2023	1,00	1,00
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2024	5,00	6,00
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2025	72,40	73,20
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2024	2,00	2,00
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2025	271,7	281,2
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	2025	245,1	217,8
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2025	12,6	13,70
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2025	1,4	1,0
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2025		0,40
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2025	810	720

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
-----------------------------	-------------	------

Absoluut verzuim	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven.	DUO
Relatief verzuim	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017/2018'.	DUO
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2018" staat voor schooljaar "2017/2018".	Ingrado
Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.	LISA
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Kinderen in uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel

Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	CBS
Werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.	CBS
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	CBS
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.	CBS
Jongeren met jeugdbescherming	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.	CBS
Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van	CBS

begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.

Cliënten met een
maatwerkarrangement
WMO

Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

GMSD

3.6 Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	Wijziging 2e Turap 2026	Begroting na 2e Turap 2026
Baten				
301 WMO (maatschappelijke participatie)	753	2.505	283	2.788
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Gebiedsteam)	0	0	88	88
303 Inkomensondersteuning	8.647	9.141	0	9.141
304 Participatie	119	330	0	330
305 Jeugdwet	1	1	0	0
306 Gezondheid	55	135	0	136
307 Welzijnswerk	536	519	0	518
308 Onderwijs (kinderopvang / vve)	449	1.145	11	1.156
Totaal Baten	10.559	13.776	382	14.158
Lasten				
301 WMO (maatschappelijke participatie)	-8.190	-10.341	-132	-10.472
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Gebiedsteam)	-495	-508	-64	-572
303 Inkomensondersteuning	-10.707	-12.112	-184	-12.296
304 Participatie	-7.771	-8.170	-11	-8.181
305 Jeugdwet	-8.405	-10.673	-1.189	-11.861
306 Gezondheid	-1.111	-1.269	0	-1.269
307 Welzijnswerk	-1.179	-1.230	1	-1.229
308 Onderwijs (kinderopvang / vve)	-1.359	-2.129	-3	-2.131
Totaal Lasten	-39.217	-46.430	-1.581	-48.011
Saldo baten en lasten	-28.658	-32.654	-1.200	-33.853
Onttrekkingen				
390 Mutaties reserves programma 3	633	979	0	979
Totaal Onttrekkingen	633	979	0	979
Stortingen				
390 Mutaties reserves programma 3	0	0	0	0
Totaal Stortingen	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en stortingen	633	979	0	979
Resultaat	-28.025	-31.675	-1.200	-32.875

Toelichting op wijziging

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Omschrijving	Wijziging 2e Turap 2026	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Baten			
301 WMO (maatschappelijke participatie)			
	<i>Het Sociaal Domein Fryslân ontvangt de uitkering Beschermd Wonen, hiervan wordt een bedrag doorbetaald aan de gemeente.</i>	247	I
	Verschillen kleiner dan € 50.000,-	36	I/S
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Gebiedsteam)			
	Het Sociaal Domein Fryslân ontvangt de uitkering Hoofdlijnenakkoord GGZ, hiervan wordt een bedrag doorbetaald aan de gemeente.	88	S
303 Inkomensondersteuning			
	Geen verschillen	0	
304 Participatie			
	Geen verschillen	0	
305 Jeugdwet			

	Geen verschillen	0	
306 Gezondheid			
	Geen verschillen	0	
307 Welzijnswerk			
	Geen verschillen	0	
308 Onderwijs (kinderopvang / vve)			
	Verschillen kleiner dan € 50.000,-	11	S
Totaal baten		382	
Lasten			
301 WMO (maatschappelijke participatie)			
	Het begrote bedrag voor woningaanpassingen is al enige jaren veel lager dan de werkelijke uitgaven. We zien een stijging vooral als gevolg van een toename van het aantal aanvragen en benodigde aanpassingen	-300	I

	De verwachting is dat de Huishoudelijke hulp gaat dit jaar minder kosten dan de raming en het totaal van Dagbesteding en Begeleiding meer	-22	S
	De Rolstoelen en Vervoersvoorzieningen gaan minder kosten dan de raming	87	S
	De raming van de POH'ers wordt overgeboekt van onderdeel 301 naar 302, voor de raming is dit neutraal.	63	S
	Verschillen kleiner dan € 50.000,-	40	I/S
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Gebiedsteam)			
	De raming van de POH'ers wordt overgeboekt van onderdeel 301 naar 302, voor de raming is dit neutraal.	-63	S
	Verschillen kleiner dan € 50.000,-	-1	I/S
303 Inkomensondersteuning			
	<i>De bijstandsuitgaven zijn hoger dan geraamd. De stijging is voornamelijk het</i>	-180	S

	<i>gevolg van hogere kosten voor Loonkostensubsidie. De hogere kosten worden veroorzaakt door een stijging in het aantal inwoners dat de subsidie ontvangt en een stijging in gemiddelde subsidie per persoon.</i> <i>In september wordt de aanpassing van de BUIG-inkomsten voor de gemeente bekend. De hogere kosten worden hier wellicht gecompenseerd.</i>		
	Verschillen kleiner dan € 50.000,	-4	I/S
304 Participatie			
	Verschillen kleiner dan € 50.000,	-11	S
305 Jeugdwet			
	De uitgaven voor jeugdhulp zijn gestegen. De oorzaak zit in de specifieke uitgaven voor ingezette zware zorg.	-1.186	S
	Verschillen kleiner dan € 50.000,-	-3	I/S
306 Gezondheid			
	Geen verschillen		

307 Welzijnswerk			
	Verschillen kleiner dan € 50.000,-	1	I/S
308 Onderwijs (kinderopvang / vve)			
	Verschillen kleiner dan € 50.000,-	-3	I/S
Totaal lasten		-1.582	
Toevoegingen aan reserves	Geen verschillen	0	
Totaal toevoegingen aan reserves		0	
Onttrekkingen aan reserves	Geen verschillen	0	
Totaal onttrekkingen aan reserves		0	
Totaal saldo wijzigingen		-1.200	

Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje

4.1 Waar gaat programma 4 'Wurk, Bedriuw en Rekreaasje' over?

Programmaportefeuillehouder: R. Kempenaar

De gemeente Dantumadiel wil bedrijvigheid blijven bevorderen en zorgen voor een gezond recreatie- en ondernemersklimaat. Door middel van de Versnellingsagenda en samenwerking met onze ondernemers streven we naar economische groei. Wij ondersteunen ondernemers daarbij actief bij het aanvragen van de beschikbare subsidies. We werken via diverse beleidsthema's aan een samenleving waarin maatschappelijke waardecreatie centraal staat. Zo willen we als gemeente bijdragen aan het stimuleren van een inclusieve arbeidsmarkt, waarin meer mensen duurzaam aan het arbeidsproces kunnen deelnemen. Daaraan werken we samen met regionale onderwijsinstellingen, buurgemeenten, provincie Fryslân, Dokwurk en werkgevers. Voor onze inwoners, maar ook voor mensen van buiten de gemeente, gaan we recreatieve voorzieningen zoals bijvoorbeeld Eeltsjemar verbeteren. In de positionering van Dantumadiel worden bestaande concepten zoals de Friese Wouden verder uitgebouwd met een lokale invulling.

4.2 Doelen

402.1 *Vergroten van ondernemerstevredenheid*

402 Verbeteren detailhandel en structuur

Nadere toelichting: Meting laten uitvoeren door externe partij (0-meting en eindmeting).

Activiteiten

402.1.1 Conform Convenant Bedrijventerreinen bedrijfskavels aanbieden.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Met de resultaten van het behoeftenonderzoek zal worden bepaald welke kavels eerst worden ontwikkeld. Dit loopt parallel aan de herontwikkeling van Teeling.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

402.1.2 Betrekken ondernemers bij bereikbaarheid: onderzoek naar nieuwe westelijke Ontsluitingsweg Westereen.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Onderdeel van de gebiedsvisie, waarbij ondernemers actief worden betrokken bij het participatieproces.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

4.2 Doelen

403.1 De arbeidsparticipatie van kwetsbare groepen zoals praktijkgeschoolde arbeidskrachten, jongeren in een uitkeringssituatie, herintreders en ouderen groeit met 1,5% in de periode van 2023 - 2025.

403 Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid

Activiteiten

403.1.2 Als gemeente meer regie houden door de inzet van een accounthouder op de activiteiten Kenniswerkplaats en Kennislab, om een sluitende keten te vormen voor arbeidsbemiddeling en toeleiding.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Er is contact met de Kenniswerkplaats en het Kennislab om een sluitende keten te vormen.

Als gemeente meer regie houden door de inzet van een accounthouder op de activiteiten Kenniswerkplaats en Kennislab om een sluitende keten te vormen door arbeidsbemiddeling en toeleiding.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

403.1.3 Stimuleren en mede organiseren van een traject van leven lang leren in samenwerking met Werkstart.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

De ontwikkeling rondom het Werkcentrum is sinds oktober 2025 provinciaal vanuit Leeuwarden georganiseerd. In het tweede kwartaal van 2026 worden hiervan de resultaten geëvalueerd. Werkstart zal in de loop van 2026 onder de paraplu van Dokwurk verder worden doorgezet.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

4.2 Doelen

404.1 Groei van aantal overnachtingen in 2026 met 4% ten opzichte van 2022

404 Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeenten om te recreëren en te verblijven

Activiteiten

404.1.1 Eeltsjemar toeristisch ontwikkelen.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Vanaf het tweede kwartaal van 2026 gaan we aan de slag met het opstellen van een visie recreatie en toerisme Dantumadiel. Na de vaststelling van de visie gaan we verder verkennen op welke wijze er er recreatieve en toeristische ontwikkelingen bij het Eeltsjemar mogelijk zijn.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

404.1.3 Opstellen van een ontwikkelkader.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

In het tweede kwartaal van 2026 zijn we gestart met het opstellen van een visie op het gebied recreatie en toerisme binnen de gemeente Dantumadiel. Onderdeel van deze visie betreft ook het opstellen van een ontwikkelkader.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

404.1.4 Onderzoek naar optimalisatie van fiets- en wandelnetwerk.

Afgerond

Nee

Voortgang**Toelichting**

De gemeente investeert in de bestaande fietspaden, dit is ook terug te vinden in programma 6. De gemeente probeert samen met de verbonden partijen, zoals de provinsje Fryslân en Recreatieschap Marrekrite, de verschillende overkoepelende belangen aan elkaar te verbinden.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

404.1.5 Stimuleren initiatieven van inwoners.

Afgerond

Nee

Voortgang**Toelichting**

Er worden diverse projecten ondersteund zoals de Noordelijke Woudroute en Klooster Claercamp.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

4.3 Beleidsdocumenten

Beleidsdocumenten per onderwerp

Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven

Convenant bedrijventerreinen Noordoost Fryslân 2022-2035

ANNO pakt troch ANNO 3 2022-2025 samenwerkingssagenda regio Noordoost Fryslân

Verbeteren detailhandel en structuur

Inventarisatie detailhandel Noordoost Friesland

ANNO pakt troch ANNO 3 2022-2025 samenwerkingsagenda regio Noordoost Fryslân

Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid

Versnellingsagenda; Regiodeal Noordoost Fryslân

Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeenten om te recreëren en te verblijven

ANNO pakt troch ANNO 3 2022-2025 samenwerkingsagenda regio Noordoost Fryslân

Land waar je landt: eropuit in de regio Noordoost Fryslân 2020-2030

Ontwerpbegroting 2025 & Meerjarenraming 2026-2028 De Marrekrite

Jaarplan 2025 Stichting Regiomarketing en Toerisme Noordoost Friesland

4.4 Verbonden partijen

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Marrekrite	De Marrekrite behartigt binnen de opgedragen taken de gemeenschappelijke belangen van de colleges, met als doel een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de recreatie in de provincie Fryslân, rekening houdende met de belangen van natuur en landschap.
IJswegencentrale Oostergo	Het organiseren van schaatstochten in de regio bij voldoende ijsdikte.
Stichting RegioMarketing Toerisme	Stichting RegioMarketing en Toerisme (RMT) heeft als doel de regio Noordoost Friesland met al haar kwaliteiten op de kaart te zetten (marketing) en de gasten in het gebied van goede informatie te voorzien (gastheerschap).

4.5 Uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Funcziemenging	%	2025	39,8	54,6
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2025	169,0	196,1

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Funcziemenging	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel banen als woningen.	LISA
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.	LISA

4.6 Overzicht baten en lasten
Bedragen x €1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	Wijziging 2e Turap 2026	Begroting na 2e Turap 2026
Baten				
401 Economie en werkgelegenheid	72	48	1	49
403 Recreatie en toerisme	0	0	0	0
Totaal Baten	72	48	1	49
Lasten				
401 Economie en werkgelegenheid	-321	-442	-2	-444
403 Recreatie en toerisme	-188	-257	-2	-260
Totaal Lasten	-509	-700	-4	-704
Saldo baten en lasten	-437	-652	-3	-655
Onttrekkingen				
490 Mutaties reserves programma 4	77	312	0	312
Totaal Onttrekkingen	77	312	0	312
Stortingen				
490 Mutaties reserves programma 4	-77	-77	0	-77
Totaal Stortingen	-77	-77	0	-77
Saldo onttrekkingen en stortingen	0	236	0	236
Resultaat	-437	-416	-3	-419

Toelichting op wijziging
Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Omschrijving	Wijziging 2e Turap 2026	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Baten			
401 Economie en werkgelegenheid			
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000</i>	1	S
403 Recreatie en toerisme			
	<i>Geen verschillen</i>	0	

Totaal baten		1	
Lasten			
401 Economie en werkgelegenheid			
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000</i>	-2	S
403 Recreatie en toerisme			
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000</i>	-2	S
Totaal lasten		-4	
Toevoegingen aan reserves			
	<i>Geen verschillen</i>	0	
Totaal toevoegingen aan reserves		0	
Onttrekkingen aan reserves			
	<i>Geen verschillen</i>	0	
Totaal onttrekkingen aan reserves		0	

Totaal saldo wijzigingen		-3	
--------------------------	--	----	--

Programma 5: Wenjen en Omjouwning

5.1 Waar gaat programma 5 'Wenjen en Omjouwning' over?

Programmaportefeuillehouder: K. Wielstra, T. Bakker

De gemeente Dantumadiel wil investeren in de toekomst. Het woningtekort en de hoge energieprijzen zijn de grootste uitdagingen op dit gebied. Duurzaam wonen en aanbod van woningen is in korte tijd van groot belang geworden. Dantumadiel wil daarom de regie pakken op het aanbieden van sociale huur- en sociale koopwoningen en daarmee de doorstroom bevorderen en zo veel mogelijk inspelen op de woonbehoefte van onze inwoners. Hierbij wil Dantumadiel creatief en flexibel zijn, en verder kijken dan de traditionele woonvormen. Denk aan actief grondbeleid, kangoeroewoningen en flexibel wonen. Daarnaast dienen procedures versneld te worden om beter te kunnen inspelen op de woonbehoefte van onze inwoners. De nieuwe omgevingswet biedt hier goede kansen en mogelijkheden voor.

Een belangrijke opgave voor de komende periode is om onze lokale samenleving duurzamer te maken. Veel bestaande woningen dienen verduurzaamd te worden. Dantumadiel wil onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om dit aan te pakken en samenwerken met de inwoners. Het opzetten van lokale energiecoöperaties wordt gestimuleerd en we helpen inwoners om hun eigen woning (beter) te isoleren en om energiebesparende middelen toe te passen. Tevens heeft de gemeente een biodivers, ecologisch en duurzaam groenbeleid en wil zij ook de inwoner stimuleren om hier aan bij te dragen. Dantumadiel wil inzetten op het bevorderen van een circulaire economie. Bedrijven worden gestimuleerd en ondersteund om samen te werken aan het omzetten van afvalstromen in grondstofstromen. Er wordt gestreefd naar een reductie van huishoudelijk afval. Er wordt gewerkt aan een 'Plan voor het dorp van de toekomst': een plan dat actief aandacht geeft aan de ambitie om op een innovatieve manier aan de slag te gaan het veranderende klimaat en de energietransitie.

5.2 Doelen

501.1 In de komende 4 jaar worden er 200 extra wooneenheden gerealiseerd vanuit sociaal oogpunt naast de bestaande productie, waarbij de gemeente de regierol behoudt.

501 Wonen

Activiteiten

501.1.1 100 woningen realiseren voor starters en lagere inkomens (onder de €250.000).

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

In nieuwe ontwikkelingen wordt gestuurd op een mix waarbij minimaal 30% bestaat uit sociale huur- of koopwoningen. Gezien de ontwikkelingen op de markt is het zeer twijfelachtig of een grens van €250.000 of minder gehanteerd kan worden als grens voor koopwoningen. Over de periode van 2022 tot 2025 zijn er in de gemeente 132 woningen gerealiseerd waarvan 84 woningen toebehoren tot categorie betaalbaarheid. De overige woningen zijn vrijstaande woningen waarvan de betaalbaarheid niet te achterhalen is.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

501.1.2 75 woningen realiseren voor senioren appartementen of woonhofjes.

Afgerond

Ja

Voortgang

Toelichting

Met name in Feanwâlden en De Westereen zijn private initiatieven voor appartementen en woonhofjes die in verschillende stadia verkeren. Het gaat hierbij onder andere om appartementsgebouwen die ook van een lift zijn voorzien. Hiermee zijn deze o.a. geschikt voor senioren. In totaal zijn er en worden er binnen de gemeente minimaal 100+ seniorenwoningen gerealiseerd.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

501.1.3 Het vaststellen van beleid over pré mantelzorg-, kangoeroewoningen, flexibel wonen en tiny houses waardoor er ten minste 25 alternatieve woonvormen gerealiseerd kunnen worden.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Het college heeft een concept-versie van beleid voor pré-mantelzorgwoningen vastgesteld. Dit is ter inzage gelegd en hier is één zienswijze op gekomen. Deze is afgehandeld en weer op route naar het college gegaan. Het beleid komt in september weer in de raad. Gezien de beschikbare capaciteit in 2026 is er nog geen mogelijkheid geweest voor het opstellen van nieuw beleid. Per initiatief zal daarom met een positieve grondhouding naar aanvragen gekeken worden. Inmiddels zijn we gestart met een pilot-project voor tiny houses/kleine woningen.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

5.2 Doelen

502.1 De hoeveelheid huishoudelijk restafval naar maximaal 100kg per inwoner per jaar in 2025.

502 Duurzaamheid

Activiteiten

502.1.2 Inwoners en de mienskip worden betrokken en actief gestimuleerd om hun afval zo goed mogelijk te scheiden door middel van een campagne in de mienskip en op scholen in begin 2023.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Het stimuleren van inwoners om het afval zo goed mogelijk te scheiden is een continu proces, hier blijven we mee doorgaan. De campagne is afgerond. Door de nieuwe inrichting van de millieustraat, kan er ook beter worden gescheiden.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

502.1.3 Samen met burger een plan ontwikkelen voor afvalpreventie en afvalscheiding.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Het grondstoffenbeleid wordt meegenomen in de duurzaamheidsagenda. De verwachting is dat deze wordt opgeleverd in 2027.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

502.1.4 De bron- en nascheiding van de huishoudelijk afvalinzameling en -verwerking wordt verder ontwikkeld zodat zo veel mogelijk huishoudelijk afval kan worden hergebruikt.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

In samenwerking met Omrin wordt continu gestreefd naar het verder optimaliseren van de bron- en nascheiding. Omrin heeft besloten om een nieuwe nascheidingsfabriek te bouwen, waardoor ons afval nog beter kan worden gescheiden.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

5.2 Doelen

502.2 70% van de elektriciteit van de gehele gemeente wordt duurzaam opgewekt in 2030 en een besparing creëren van 1,5% procent energie per jaar.

502 Duurzaamheid

Activiteiten

502.2.10 Energieloket: het verder uitbreiden van het energieloket waarbij de inwoner wordt ontzorgd. Waaronder activiteiten als de inzet van vrijwilligers, spreekuren, energiemarkten, energiecoach en energieadvies en andere activiteiten.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Diverse uitbreidingen gerealiseerd. Spreekuren, Subsidiecoach (hulp bij subsidies en leningen) en betrokkenheid Mienskip.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

502.2.11 Faciliteren in het verduurzamen van de bestaande woningen.

Voortgang

Toelichting

Sinds 2024 is de isolatiesubsidie van de gemeente Dantumadiel actief. In 2025 heeft de raad een besluit genomen over de besteding van de subsidie van het Volkshuisvestingsfonds. Vanaf 2026 is er daardoor subsidie beschikbaar voor woningeigenaren met een laag inkomen en een slecht geïsoleerde woning. Ook is het energieloket uitgebreid om inwoners te helpen bij het verduurzamen van hun woning.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

502.2.3 In de Bosk Fase 2 biobased isoleren en regenwatergebruik stimuleren.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Sinds februari 2025 is de subsidieregeling actief en kunnen eigenaren gebruik maken van deze mogelijkheid.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

502.2.5 Plan op te stellen in 2024 om het maatschappelijk vastgoed te verduurzamen.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Het opstellen van de duurzame meer-jaren-onderhoudsprogramma's [(d)mjop's] van onze gebouwen zit in de afrondingsfase van onze aannemer. Voor onze aannemer is het uitdagend gebleken het kwaliteitsniveau te behalen wat hiervoor benodigd is. Het verduurzamingsplan {daarvoor zijn de (d)mjop's benodigd} is eind 2026 gereed.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

502.2.6 Het realiseren van een gemeentelijk circulair ambachtscentrum waardoor het hergebruik van producten binnen de gemeente optimaal wordt gefaciliteerd. In samenwerking met: Dokwurk, Kringloopwinkels en Milieustraten.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Het ontwikkelen van een circulair ambachtcentrum neemt veel tijd in beslag en zal mogelijk niet allemaal binnen de programmaperiode gerealiseerd worden, maar het wordt gedeeltelijk in fases gerealiseerd. We zijn samen met de gemeente Noardeast-Fryslan en kringloopwinkels bezig met het opzetten van een voorsorteerstation. Omrin ziet teveel risico's om een voorscheidingsstation te realiseren op de milieustraat. Daarom onderzoeken we nu andere mogelijkheden buiten de milieustraat. Mocht dit niet lukken, dan gaan we naar andere mogelijkheden kijken om beter te gaan recycleren op de milieustraat.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

502.2.8 Het in 1 of 2 dorpen opstellen van een Warmteprogramma Uitvoeringsplan.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

In warmteprogramma hebben we als doel om met elk dorp een uitvoeringsplan te maken voor de warmtetransitie. We starten na de zomer 2026 met opstellen van het eerste uitvoeringsplan.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

502.2.9 Het vaststellen van het Warmteprogramma en in verband hiermee het uitvoeren van technisch onderzoek en/of MER.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Rond derde kwartaal 2026 afstemming concept intern en met stakeholders. Rond najaar ter inzage en in het najaar vaststellen.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

5.2 Doelen

502.3 De energiearmoede wordt zodanig verminderd dat in 2030 alle inwoners blijvend in hun energiebehoefte kunnen voorzien op basis van een maatschappelijk verantwoord niveau van levensonderhoud.

502 Duurzaamheid

Activiteiten

502.3.1 Uitvoering geven aan het project Energiearmoede.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

De energiecoach wordt momenteel ingezet als maatregel tegen de energiearmoede.

Omdat er geen vraag meer was naar de Ljochtbuss, is deze gestopt per januari 2026. De Witgoedwissel afgelopen. Er wordt nagedacht over een vervolg.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

502.3.2 Uitvoering geven aan het project Volkshuisvestingsfonds

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Eerste ronde benaderen doelgroep is afgerond, voor de zomer starten met twee ronde. Na de zomer 2026 start de communicatiecampagne. De eerste aanvragen van inwoners lopen. Het eerste dorps huis, De Pipegaal in Broeksterwâld, heeft ook al bijdrage ontvangen en is inmiddels 'verduurzaamd'. Daarnaast hebben de eerste speeltuinen ook bijdrage aangevraagd.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

5.2 Doelen

503.1 De kwaliteit en aantrekkelijkheid van de woningvoorraad en woonomgeving verbeteren en te verduurzamen.

503 Ruimtelijke kwaliteit / RO / bouwen

Activiteiten

503.1.2 Het maken van dorpsbiografieën.

Afgerond

Ja

Voortgang**Toelichting**

De dorpsbiografie voor elk dorp opgeleverd.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

5.2 Doelen

503.2 De doorlooptijd van planvoorbereiding voor ruimtelijke projecten met 40% versnellen.

503 Ruimtelijke kwaliteit / RO / bouwen

Activiteiten

503.2.1 Plan van aanpak opzetten en hier acties op ondernemen.

Afgerond

Nee

Voortgang**Toelichting**

Er wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor een projectbureau. De raad is middels informatiebijeenkomsten geïnformeerd over het proces van gebiedsontwikkeling en de (on)mogelijkheden hier versnelling in te brengen.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

5.3 Beleidsdocumenten

Beleidsdocumenten per onderwerp

Wonen

Woonvisie 2021

Prestatieafspraken

KAW woningmarktmonitor

Duurzaamheid

Friese energievise

Transitievise warmte

Beleidskader Zonne-energie

Ruimtelijke kwaliteit / RO / bouwen

Omgevingsvisie Dantumadiel

Beeldkwaliteitsplannen

Welstandsnota

Omgevingsplan

5.4 Verbonden partijen

Verbonden partij

Bijdrage aan beleidsdoelstellingen

Fryske
Utfieringstsjinst

De FUMO is de Friese vertaling van de landelijk in te stellen Regionale
Uitvoeringsdiensten (RUD's). Doel is kwaliteitsverbetering en verhoging

Milieu en Omjouwing (FUMO)	van de efficiency van de uitvoering van wettelijke milieutaken van gemeenten en provincies.
Welstandszorg Hûs en Hiem	Het voorzien van de gemeenten in de welstandsadvisering als bedoeld in de Woningwet en advisering over toepassing van de Monumentenwet.
Friese Energietafel (FET)	De Fet is een samenwerkingsverband van de gemeenten in Fryslân dat zich inzet voor schone energie in Fryslân. Doelen zijn om expertise, capaciteit en kennis te kunnen bundelen, energievraagstukken gezamenlijk te kunnen aanpakken, meer grip en regie op samenhang in de uitvoering te krijgen en initiatieven te kunnen aanjagen en mogelijk maken.
Ovef	De Ovef is een organisatie t.b.v. de inkoop en het contractbeheer op het gebied van (groene) energie van de Friese overheden.
Omrin	Omrin is een afvalinzamelings- en verwerkersbedrijf van de Friese gemeenten.

5.5 Uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2024	196,00	148,00
Hernieuwbare elektriciteit	%	2024	54,70	42,80
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2024	2,70	8,40
Demografische druk	%	2026	87,30	71,30

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.	CBS
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	RWS
Nieuw gebouwde woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.	Basisregistratie adressen en gebouwen
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	CBS

5.6 Overzicht baten en lasten
Bedragen x €1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	Wijziging 2e Turap 2026	Begroting na 2e Turap 2026
Baten				
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit	396	755	3	757
502 Wonen	589	1.006	-43	963
503 Milieu	0	1.773	1	1.774
508 Afvalbeleid en afval inzameling	2.607	2.607	8	2.615
Totaal Baten	3.593	6.141	-32	6.109
Lasten				
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit	-1.067	-2.134	160	-1.974
502 Wonen	-1.053	-2.640	-1.624	-4.264
503 Milieu	-1.021	-3.465	-17	-3.482
508 Afvalbeleid en afval inzameling	-2.140	-2.144	-19	-2.163
Totaal Lasten	-5.281	-10.383	-1.500	-11.883
Saldo baten en lasten	-1.688	-4.242	-1.532	-5.773
Onttrekkingen				
590 Mutaties reserves programma 5	175	3.224	1.075	4.299
Totaal Onttrekkingen	175	3.224	1.075	4.299
Stortingen				
590 Mutaties reserves programma 5	0	-595	416	-178
Totaal Stortingen	0	-595	416	-178
Saldo onttrekkingen en stortingen	175	2.629	1.491	4.121
Resultaat	-1.513	-1.612	-40	-1.653

Toelichting op wijziging
Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Omschrijving	Wijziging 2e Turap 2026	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Baten			
501 Ruimtelijke ontwikkeling / Ruimtelijke kwaliteit			
	<i>Verschillen kleiner dan €50.000</i>	3	I/S

502 Wonen			
	<i>De raming van de legesopbrengsten voor de bouw van het MFC Feanwâlden wordt aangepast, waarbij de in 2026 geraamde opbrengsten worden verschoven naar 2027. De leges (als kosten) maken onderdeel uit van het investeringskrediet voor het MFC Feanwâlden.</i>	-166	I
	<i>Volkshuisvestingsfonds, bij de jaarrekening werd geconstateerd dat ten onrechte door het Rijk geormerkte gelden aan de bestemmingsreserve voor het Volkshuisvestingsfonds werden toegevoegd. Middels deze wijziging wordt dit gecorrigeerd en worden deze middelen als vooruitontvangen van het Rijk in de financiële administratie verwerkt. In de reserve Volkshuisvestingsfonds zijn nog wel middelen voor de cofinanciering gereserveerd. Per saldo heeft deze wijziging geen resultaat effect.</i>	120	S
	<i>Verschillen kleiner dan €50.000</i>	3	I/S

503 Milieu			
	<i>Verschillen kleiner dan €50.000</i>	1	I/S
508 Afvalbeleid en afval inzameling			
	<i>Verschillen kleiner dan €50.000</i>	8	I/S
Totaal baten		-32	
Lasten			
501 Ruimtelijke ontwikkeling / Ruimtelijke kwaliteit			
	<i>De sloop van Teeling wordt doorgeschoven naar volgend jaar, in afwachting van de resultaten van het ecologisch onderzoek. Hierdoor verschuift het bijbehorende budget naar volgend jaar.</i>	175	I
	<i>Verschillen kleiner dan €50.000</i>	-15	I/S
502 Wonen			
	<i>Volkshuisvestingsfonds, zie baten.</i>	-1.614	I/S
	<i>Verschillen kleiner dan €50.000</i>	-10	I/S

503 Milieu			
	<i>Verschillen kleiner dan €50.000</i>	-17	I/S
508 Afvalbeleid en afval inzameling			
	<i>Verschillen kleiner dan €50.000</i>	-19	I/S
Totaal lasten		-1.532	
Toevoegingen aan reserves			
	<i>Reserve Volkshuisvestingsfonds, zie baten.</i>	1.078	I/S
	<i>Verschillen kleiner dan €50.000</i>	-3	I
Totaal toevoegingen aan reserves		1075	
Onttrekkingen aan reserves			
	<i>Reserve Volkshuisvestingsfonds, zie baten.</i>	416	S
Totaal onttrekkingen aan reserves		416	

Totaal saldo wijzigingen		-40	

Programma 6: Iepenbiere Romte

6.1 Waar gaat programma 6 'Iepenbiere Romte' over?

Programmaportefeuillehouder: R. Kempenaar, K. Wielstra, T Heeringa

De komende bestuursperiode zal er extra ingezet worden op de kwaliteit van de openbare ruimte. Goede bereikbaarheid met oog voor mindervalide weggebruikers en een kwaliteitsverbetering van het fietsennetwerk zijn hierbij belangrijke speerpunten. Gemeente Dantumadiel wil ook meer duidelijkheid en eenheid in de bebording en markeringen op de doorgaande wegen. Er dient een inhaalslag te worden gemaakt op het onderhoud van de openbare ruimte om de toegankelijkheid en de veilige bereikbaarheid te kunnen waarborgen. Het beheer van onze kapitaalgoederen in de openbare ruimte zal worden geoptimaliseerd om de balans tussen kosten en risicosturing te verbeteren.

Daarnaast is behoud van onze natuur een groot goed. De kwaliteit van de natuur moet behouden worden en de biodiversiteit vergroot. Het groenbeleid is biodivers, ecologisch en duurzaam. Inwoner en bedrijven worden gestimuleerd om hier ook een bijdrage aan te leveren.

6.2 Doelen

602.1 Beheer van kapitaalgoederen Openbare Ruimte optimaliseren om de balans tussen kosten, bedrijfszekerheid en risicosturing te verbeteren.

602 Onderhoudskwaliteit openbare ruimte

Activiteiten

602.1.1 Verkennend onderzoek voor de haalbaarheid van assetmanagement van kapitaalgoederen.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Assetmanagement is onlosmakelijk verbonden met het beleid op kapitaalgoederenbeheer. In 2026 wordt er nieuw beleidsplan kapitaalgoederen aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. De basis daarvan is risicosturing en integraliteit.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

6.2 Doelen

604.1 Het creëren van veilige en duurzame bereikbaarheid voor alle relevante mobiliteitsvormen.

604 Verkeer/mobiliteit

Activiteiten

604.1.3 Realiseren van een hoofdfietsroute Damwâld – Feanwâlden met aansluiting op de Koarndyk.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Hoofdfietsroute Damwâld - Feanwâlden is gerealiseerd. In 2026/2027 wordt nog het tracé Damwâld - Koailoane aangepakt.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

6.2 Doelen

604.2 De fysieke toegankelijkheid van winkelkernen voor mensen met een beperking één inrichtingsniveau omhoog te brengen.

604 Verkeer/mobiliteit

Activiteiten

604.2.1 Startnotitie ontwikkelen met als doel het 'keurmerk toegankelijkheid' op minimaal het niveau 'brons' te behalen.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Bureau Ongehinderd voert op dit moment een inventarisatie uit; de zogenaamde MKB route. Bij deze inventarisatie worden bedrijven binnen de gemeente getoetst op de toegankelijkheid en krijgen dan een aanbeveling en een keurmerk (goud, zilver of brons). Toegankelijkheid is als thema opgenomen in het GMP én in het op te stellen kapitaalgoederenbeleid dat in 2026 wordt opgesteld.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

6.2 Doelen

604.3 Infrastructuur voor recreatie en toerisme opwaarderen.

604 Verkeer/mobiliteit

Activiteiten

604.3.1 Verbreden van fietspaden en omvormen naar beton of asfalt en netwerken op elkaar aansluiten.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

In de afgelopen periode is de Rinewâl en het Koekoekspaad fase 2 verbreed en voorzien van een betonverharding. Tevens is er een beton fietspad aangelegd langs een deel van de Melkemawei in Rinsumageast. In 2025 is in het kader van het project "Verbeteren trochfytsrûte" de fietsroute Damwâld - Feanwâlden grotendeels voorzien van een betonverharding en verbreed. Het deel tussen Damwâld en Sanjesafari is al uitgevoerd. Er is vanuit het Rijk een subsidie toegekend voor de omvorming van fietspaden bij Wâlterswâld en De Falom/Feanwâlden. Tevens heeft de raad cofinanciering beschikbaar gesteld voor deze fietspaden. De uitvoering hiervan is in 2026/2027.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

6.3 Beleidsdocumenten

Beleidsdocumenten per onderwerp

Riolering

Gemeentelijk rioleringsplan (12-2021)

Meetplan riolering (in ontwikkeling)

Onderhoudskwaliteit openbare ruimte

Beleidsplan Groen Dantumadiel 2022-2026

Beleidsplan Waterwegen Dantumadiel 2022-2026

Beleidsplan Kunstwerken 2022-2026

Beleid en beheerplan Openbare Verlichting 2022-2026

Beleid en beheerplan Wegen 2022-2026

Beleidsplan beheer en onderhoud gemeentelijke gebouwen 2022-2026

Duurzame inrichting openbare ruimte

Groenstructuurvisie Dantumadiel 2025

Handboek Inrichting Openbare Ruimte Dantumadiel

Verkeer/mobiliteit

Gemeentelijk Mobiliteitsprogramma Dantumadiel (2025). Status: definitief

Mobiliteitsvisie "Ferbining" (ANNO) (2020)

Manifest verkeersveiligheid (2015)

6.4 Verbonden partijen

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
GR Dokwurk	Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte.
Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân UA	Het inkopen van energie en het beheer en onderhoud van elektrische oplaadinfrastructuur.

6.5 Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	Wijziging 2e Turap 2026	Begroting na 2e Turap 2026
Baten				
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit	0	0	6	6
601 Beheer openbare ruimte	2.283	2.283	285	2.568
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen	160	644	47	691
604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen	0	0	0	0
Totaal Baten	2.442	2.927	338	3.264
Lasten				
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit	-217	-411	-5	-416
601 Beheer openbare ruimte	-7.662	-7.641	-233	-7.874
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen	-1.248	-1.758	-136	-1.894
604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen	-44	-44	0	-44
Totaal Lasten	-9.172	-9.854	-374	-10.229
Saldo baten en lasten	-6.730	-6.928	-37	-6.964
Onttrekkingen				
690 Mutaties reserves programma 6	301	557	0	557
Totaal Onttrekkingen	301	557	0	557
Stortingen				
690 Mutaties reserves programma 6	-176	-187	0	-187
Totaal Stortingen	-176	-187	0	-187
Saldo onttrekkingen en stortingen	125	370	0	370
Resultaat	-6.605	-6.558	-37	-6.595

Toelichting op wijziging

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Omschrijving	Wijziging 2e Turap 2026	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Baten			
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit			
	<i>Verschillen kleiner dan €50.000</i>	6	I/S

601 Beheer openbare ruimte			
	<i>In het speel- en beweegvoorzieningenbeleid is vastgelegd dat inwoners, bijvoorbeeld via speeltuinverenigingen of dorpsbelangen, de financiering organiseren voor de vervanging of aanschaf van speel- en beweegvoorzieningen. Hiervoor kunnen deze maatschappelijke organisaties onder andere subsidie aanvragen via de subsidieregeling Realisatie en vernieuwing speel- en beweegvoorzieningen Dantumadiel.</i> <i>Omdat vrijwel alle openbare speel- en beweegvoorzieningen op gemeentelijke grond staan, worden de voorzieningen juridisch eigendom van de gemeente. Daarom schaft de gemeente de speeltoestellen aan. De maatschappelijke organisatie draagt hieraan eenzelfde bedrag bij. Per saldo heeft deze administratieve werkwijze geen effect op het gemeentelijke resultaat.</i>	103	I
	Verschillen kleiner dan €50.000	182	I/S
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen			

	<i>Verschillen kleiner dan €50.000</i>	47	I/S
604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen			
	<i>Geen verschillen</i>	0	
Totaal baten		338	
Lasten			
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit			
	<i>Verschillen kleiner dan €50.000</i>	-5	I/S
601 Beheer openbare ruimte			
	<i>Speel- en beweegvoorzieningen, zie baten</i>	-103	I
	<i>Verschillen kleiner dan €50.000</i>	-22	I/S
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen			
	<i>Verschillen kleiner dan €50.000</i>	-190	I/S

604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen			
	<i>Geen verschillen</i>	0	
Totaal lasten		-374	
Toevoegingen aan reserves			
	<i>Geen verschillen</i>	0	
Totaal toevoegingen aan reserves		0	
Onttrekkingen aan reserves			
	<i>Geen verschillen</i>	0	
Totaal onttrekkingen aan reserves		0	
Totaal saldo wijzigingen		-37	

Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen

90.1 Waar gaat 'Algemene dekkingsmiddelen over?

Algemene dekkingsmiddelen

Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de algemene dekkingsmiddelen in de gemeentelijke begroting apart zichtbaar gemaakt.

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit:

- Lokale heffingen
Dit zijn opbrengsten uit de gemeentelijke belastingen en heffingen en de daarmee samenhangende uitvoeringskosten voor de WOZ, de heffing en de invordering.
- Algemene uitkeringen
Dit zijn de van het Rijk ontvangen middelen om de gemeentelijke taken uit te voeren. Een deel van dit geld komt uit het Gemeentefonds en wordt uitgekeerd in de vorm van algemene uitkeringen, dit is inclusie de decentralisatie-uitkering “sociaal domein”.
- Dividend
Dit zijn de opbrengsten (dividend) uit de deelnemingen in de BNG.
- Overige algemene dekkingsmiddelen
Dit zijn de overige algemene dekkingsmiddelen waaronder het taakveld treasury en de overige baten en lasten (stelposten).

Mutaties in de reserves

Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de mutaties in de algemene- en bestemmingsreserves apart zichtbaar gemaakt in de begroting. De mutaties in de reserves die een relatie hebben met een specifiek programma zijn opgenomen onder het desbetreffende programma zodat per programma een resultaat voor en na bestemming zichtbaar is.

Onder algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien vinden rentetoevoegingen plaats aan de algemene reserve en de reserve bouwgrondexploitatie.

90.2 Verbonden partijen

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
NV Afvalsturing Friesland (Omrin)	De gemeente Dantumadiel bezit 450 aandelen, die een belang van € 54.000 vertegenwoordigen. De gemeente bezit daarmee 2,8% van de aandelen in NV Afvalsturing Friesland en ontvangt jaarlijks dividend.
NV Bank Nederlandse Gemeenten	De gemeente Dantumadiel bezit 12.285 aandelen, die een belang van € 30.712 vertegenwoordigen. De gemeente bezit daarmee 0,02% van de aandelen in NV Bank Nederlandse gemeenten en ontvangt jaarlijks dividend.
NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland	De gemeente Dantumadiel bezit 2.650 aandelen, die een belang van € 132.500 vertegenwoordigen. De gemeente bezit daarmee 26,5% van de aandelen in NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland.

90.3 Uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend Euro	2024	308	379
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Euro	2025	938	957
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	2025	990	1.050

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ-waarde van woningen.	CBS
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	COELO

90.4 Overzicht baten en lasten
Bedragen x €1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	Wijziging 2e Turap 2026	Begroting na 2e Turap 2026
Baten				
090 Lokale heffingen	5.106	5.112	-119	4.994
091 Algemene uitkering	51.961	52.674	72	52.746
092 Dividend	85	85	-33	52
093 Overige algemene dekkingsmiddelen	194	165	56	221
Totaal Baten	57.346	58.036	-23	58.013
Lasten				
090 Lokale heffingen	-273	-158	7	-152
092 Dividend	0	0	0	0
093 Overige algemene dekkingsmiddelen	-532	-429	35	-394
Totaal Lasten	-805	-588	42	-546
Saldo baten en lasten	56.540	57.449	19	57.467
Resultaat	56.540	57.449	19	57.467

Toelichting op wijziging
Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Omschrijving	Wijziging 2e Turap 2026	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Baten			
090 Lokale heffingen			
	<i>Bijstelling OZB-opbrengsten niet-woningen op basis van recente prognose. Het verschil wordt veroorzaakt doordat er in de begroting geen rekening is gehouden met de heffingsvrijstellingen cf. artikel 220d van de Gemeentewet. Middels deze aanpassing is deze omissie verholpen.</i>	-112	S

	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000</i>	-7	I / S
091 Algemene uitkeringen			
	<i>De algemene uitkering van voorgaande jaren is naar boven bijgesteld als gevolg bij gewijzigde maatstaaf eenheden</i>	72	I
092 Dividend			
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000</i>	-33	I
093 Overige algemene dekkingsmiddelen			
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000</i>	56	I
Totaal baten		-23	
Lasten			
090 Lokale heffingen			
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000</i>	7	I / S
091 Algemene uitkeringen			
	<i>Geen verschillen</i>	0	
092 Dividend			

	<i>Geen verschillen</i>	0	
093 Overige algemene dekkingsmiddelen			
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000</i>	35	I / S
Totaal lasten		42	
Totaal saldo wijzigingen		19	

Overhead

91.1 Waar gaat Overhead over?

Overhead

In het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV wordt onder artikel I, tweede lid onder I de definitie overhead nader geduid. In de toelichting van het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV is de definitie voor overhead van Vensters voor Bedrijfsvoering gehanteerd als uitgangspunt voor de definitie van overhead binnen het BBV. De Commissie BBV heeft als taak om duidelijkheid te verschaffen wanneer de toepassing van deze definitie in de praktijk tot vragen leidt. Dit heeft geleid tot een notitie overhead waarin beschreven is wat wel en wat niet onder de overhead valt.

Overhead bestaat in elk geval uit:

1. Leidinggevendend primair proces (hiërarchisch).
2. Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie.
3. P&O / HRM.
4. Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement).
5. Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie (KCC).
6. Juridische zaken.
7. Bestuurszaken en bestuursondersteuning.
8. Informatievoorziening en automatisering (ICT).
9. Facilitaire zaken en Huisvesting.
10. Documentaire Informatie Voorziening (DIV).
11. Managementondersteuning primair proces.

91.2 Uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Overhead	% van totale lasten	2026	15,47	n.v.t.

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Overhead	Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.	Eigen begroting

91.3 Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	Wijziging 2e Turap 2026	Begroting na 2e Turap 2026
Baten				
094 Overhead	183	213	110	323
Totaal Baten	183	213	110	323
Lasten				
094 Overhead	-11.333	-12.392	173	-12.219
Totaal Lasten	-11.333	-12.392	173	-12.219
Saldo baten en lasten	-11.150	-12.179	284	-11.895
Onttrekkingen				
098 Mutaties reserves overig	1.744	2.646	55	2.701
Totaal Onttrekkingen	1.744	2.646	55	2.701
Stortingen				
098 Mutaties reserves overig	-560	-560	0	-560
Totaal Stortingen	-560	-560	0	-560
Saldo onttrekkingen en stortingen	1.184	2.086	55	2.140
Resultaat	-9.966	-10.093	338	-9.755

Toelichting op wijziging

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Omschrijving	Wijziging 2e Turap 2026	Incidenteel (I) / Structureel (S)
-----------	--------------	-------------------------	-----------------------------------

Baten			
094 Overhead			
	<i>Ramen van WAZO uitkeringen van het UWV. Totaal betreft dit € 214.000 voor 2026, een groot deel hiervan wordt doorbelast aan product 094 Overhead.</i>	83	S
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000</i>	27	I
Totaal baten		110	
Lasten			
094 Overhead			
	<i>Als gevolg van een herijking van de projectplanning ICT zijn er 199k lagere kosten in 2026. De betreffende projecten en de bijbehorende middelen zijn doorgeschoven naar 2027.</i>	199	I
	<i>Verschillen kleiner dan € 50.000</i>	-26	I
Totaal lasten		173	

Toevoegingen aan reserves			
	<i>Geen verschillen</i>	0	
Totaal toevoegingen aan reserves		0	
Onttrekkingen aan reserves			
	<i>Onttrekking voor het ict project E-depot en Recordmanagement wordt doorgeschoven naar 2027</i>	-65	I
	<i>Onttrekking voor het ict project Digitale Werkomgeving</i>	120	I
Totaal onttrekkingen aan reserves		55	
Totaal saldo wijzigingen		338	

Heffing VPB

92.1 Waar gaat Heffing VPB over?

Heffing VPB

Voor een zeer groot aantal activiteiten van de gemeente Dantumadiel geldt dat niet voldaan wordt aan de ondernemingscriteria en dat deze niet belasting- en aangifteplichtig zijn voor de VPB. Er is ofwel sprake van het aanbieden van een “collectief goed” (geen deelname economische verkeer), “normaal vermogensbeheer” of van “structureel verlieslatende activiteiten”.

De gemeente doet alleen aangifte voor haar belaste activiteiten in het kader van de verkoop afvalstromen en het grondbedrijf. Het aan deze activiteiten toe te rekenen vermogen wordt gewaardeerd op de fiscale openingsbalans. Het te betalen bedrag aan VPB op het resultaat behaald met de grondexploitatie is op korte termijn beperkt, tenzij een enorm herstel in de vastgoedmarkt optreedt. Daarom is ervoor gekozen het te betalen bedrag aan VPB als PM-post te oormerken en alleen de externe kosten die gemoeid zijn met het verplichte aangifteproces te begroten.

92.2 Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	Wijziging 2e Turap 2026	Begroting na 2e Turap 2026
Lasten				
095 Heffing VPB	-13	-43	-159	-202
Totaal Lasten	-13	-43	-159	-202
Saldo baten en lasten	-13	-43	-159	-202
Resultaat	-13	-43	-159	-202

Toelichting op wijziging

Onderdeel	Omschrijving	Wijziging 2e Turap 2026	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Baten			
Lasten			
095 Heffing VPB			
	<i>Bijstelling te betalen vennootschapsbelasting (VPB). Tot en met het fiscale jaar 2025 kon de gemeente de fiscale winst verrekenen met de fiscale verliezen uit het verleden. Vanaf 2026 zal de gemeente VPB moeten betalen over de fiscale winst omdat er geen verliezen meer verrekend kunnen worden. De te betalen VPB voor 2026 stond geraamd in 2027 omdat de VPB dan</i>	-159	I

	<i>(definitief) afgerekend wordt. De te betalen VPB 2026 is naar voren gehaald naar begrotingsjaar 2026 omdat we reeds een voorschot hebben moeten betalen.</i> <i>Algemeen: Een gemeente is Vpb-plichtig als zij met kapitaal en arbeid deelneemt aan het economische verkeer om winst te maken. De voornaamste belastbare activiteit in de praktijk is actieve grondexploitatie, zoals het bouwrijp maken en verkopen van grond.</i>		
Totaal lasten		-159	
Totaal saldo wijzigingen		-159	

Onvoorzien

93.1 Waar gaat Onvoorzien over?

Onvoorzien

Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de gereserveerde middelen voor structureel onvoorzien apart zichtbaar gemaakt in de begroting.

93.2 Overzicht baten en lasten

Er zijn geen baten en lasten geboekt op 93 Onvoorzien.

Financiën

Begroting

Begroting - Saldo baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	Wijziging 2e Turap 2026	Begroting na 2e Turap 2026
Baten				
01 Ynwenner en Bestjoer	468	472	13	485
02 Mienskip	453	634	-15	619
03 Soarch en Wolwêzen	10.559	13.776	382	14.158
04 Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	72	48	1	49
05 Wenjen en Omjouwing	3.593	6.141	-32	6.109
06 Iepenbiere Romte	2.442	2.927	338	3.264
90 Algemiene dekkingsmiddels	57.346	58.036	-23	58.013
91 Overhead	183	213	110	323
Totaal Baten	75.117	82.248	773	83.021
Lasten				
01 Ynwenner en Bestjoer	-4.603	-4.809	-383	-5.192
02 Mienskip	-3.137	-4.088	2	-4.086
03 Soarch en Wolwêzen	-39.217	-46.430	-1.581	-48.011
04 Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	-509	-700	-4	-704
05 Wenjen en Omjouwing	-5.281	-10.383	-1.500	-11.883
06 Iepenbiere Romte	-9.172	-9.854	-374	-10.229
90 Algemiene dekkingsmiddels	-805	-588	42	-546
91 Overhead	-11.333	-12.392	173	-12.219
92 VPB	-13	-43	-159	-202
Totaal Lasten	-74.070	-89.286	-3.784	-93.070
Saldo baten en lasten	1.047	-7.038	-3.011	-10.049

Begroting - Resultaat

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	Wijziging 2e Turap 2026	Begroting na 2e Turap 2026
Baten	75.117	82.248	773	83.021
Lasten	-74.070	-89.286	-3.784	-93.070
Saldo baten en lasten	1.047	-7.038	-3.011	-10.049
Onttrekkingen	3.007	8.411	1.129	9.540
Stortingen	-813	-1.419	416	-1.002
Saldo onttrekkingen en stortingen	2.194	6.992	1.546	8.538
Resultaat	3.241	-47	-1.465	-1.512

Investeringskredieten

Bijstelling investeringskredieten

In het kader van de 2e tussentijdse rapportage zijn de beschikbare investeringskredieten beoordeeld. Uit deze beoordeling is naar voren gekomen dat een aantal kredieten moeten worden bijgesteld voor wat betreft de omvang of de tijdsplanning. Daarnaast is er in beperkte mate behoefte aan nieuwe investeringskredieten. De raad wordt voorgesteld onderstaande kredieten beschikbaar te stellen. Het totale kredietbedrag wordt verhoogd met € 334.886, de kapitaallast stijgt met €23.342.

In onderstaande tabel is nieuw krediet weergegeven met een negatieve waarde, een vervallen krediet is weergegeven met een positieve waarde.

Investeringskredieten in €

Investering	Nieuw (N) / Bijstelling (B)	2026	2027	2028	2029	Mutatie krediet	Mutatie kapitaallast
Verbeteren trochfytsrûte Damwald-Feanwâlden	B	-120.000	-	-	-	-120.000	-5.844
Sportveld SC Feanwalden, B5 grasveld beheerplan	B	-104.649	-	66.611	-	-38.038	-3.501
Reconstructie koaiwei Readtsjerk	B	-43.273	-	-	-	-43.273	-380
Sportveld SC Feanwâlden, T6 grasveld beheerplan	B	-32.032	-	-	-	-32.032	-3.104
Renault Master E-tech 100% electric	B	-31.279	-	-	-	-31.279	-3.400
Renault Master E-tech 100% electric	B	-30.265	-	-	-	-30.265	-3.290
Sportveld SC Feanwâlden, KB7	B	-25.525	-	-	-	-25.525	-2.349

grasveld beheerplan							
Uitbreiding parkeerplekken station Feanwalden	B	-19.872	-	-	-	-19.872	-1.922
Van Aylvawei Rinsumageast uit beheerplan	B	-10.764	-	-	-	-10.764	-525
Fietspaden Dantumadiel (verbreden Rinewâl)	B	-7.200	-	-	-	-7.200	-351
Ontwik. bedrijventerrein De Swette Feanwâlden	B	-4.125	-	-	-	-4.125	-36
Restauratie kerktoren Rinsumageast(K)	B	27.937	-	-	-	27.937	1.360
Fietspad Damwald(K)	B	-191.604	191.604	-	-	-	-
Grond tbv HUB Boppewei	B	-117.000	117.000	-	-	-	-
Vervanging lichtmasten 2025 uit beheerplan(K)	B	-51.647	51.647	-	-	-	-
Foarwei Damwald uit beheerplan(K)	B	-50.000	50.000	-	-	-	-
Vervangen ondergrondse containers (2027)	B	-30.000	30.000	-	-	-	-

Vervangen ondergrondse containers (2026)	B	-25.000	25.000	-	-	-	-
Energiebesparend e maatregelen sporthal Sikkemahal	B	-	39.886	-	-	-	-
De Hagedoarn Feanwalden uit beheerplan	B	-	-	-	-	-	-
Foarstrjitte De Westereen uit beheerplan	B	400.000	-400.000	-	-	-	-
		-466.29 8	-128.86 3	66.61 1	0	-334.88 6	-23.342

Projecten

Project Feanwâlden

Beschrijving project

In het dorp Feanwâlden wordt een nieuwbouw gerealiseerd van 2 basisscholen, die samenvalt en gecombineerd wordt met het realiseren cq vervangen van een sportvoorziening. De gemeenteraad heeft hier budget voor vrijgemaakt. De nieuwe accommodatie (MFC Feanwâlden) biedt straks niet alleen onderdak aan 2 scholen (eventueel aangevuld met kinderopvang) en de sport, maar creëert in Feanwâlden daarmee tevens een aanvullende locatie waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten.

Doelen

902.1 Het bouwen van een MFC in Feanwâlden welke onderdak bied aan twee scholen, sport en ontmoeten

Activiteiten

902.1.1 Voorbereidingsfase: activiteiten en te nemen besluiten (door gemeente en andere partijen) zodat de realisatie van het MFC kan worden aanbesteed en een aannemer/architect kan worden gekozen.

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

De gemeenteraad heeft op 8 mei 2025 het definitieve (financieel) scenario voor het MFC Feanwâlden vastgesteld. Dit betekent dat er een MFC met nieuwbouw sporthal gerealiseerd wordt. Het MFC moet plaats bieden aan (twee) scholen, kinderopvang, sport en ontmoeten. Indien (financieel) mogelijk wordt er tevens een steunpunt van de bibliotheek gerealiseerd.

Inmiddels is de aanbesteding van zowel de architect als de aannemer afgerond en wordt de bouw verder voorbereid.

Het raadsbesluit van 8 mei 2025 is financieel verwerkt in de meerjarenbegroting.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

Financiën

Bedragen x € 1.000

Grootboek	Kostensoort	Begroo t	Realisati e t/m 2025	Realisati e 2026	Te verwachte n 2026 en verder	Prognos e
9000700 Incidentele kosten MFA Feanwâlden						
	380990 Aankopen overige goederen en diensten	1.000	-	-	1.000	1.000
7123012 Bouw basisscholen + gymzaal Feanwâlden: voorbereidin g		1.443	710	288	445	1.443

	320010 U Uitbestede investeringen	1.405	672	288	445	1.405
	999432 U Doorbelasting inkomensoverdrachten - gemeenten	11	11	-	-	-
	999442 U Doorberekening Kapitaaloverdrachten - gemeenten	27	27	-	-	-
7123013 Bouw basisscholen + gymzaal Feanwâlden: projectkosten		14.080	-	-	14.080	14.080
	320010 U Uitbestede investeringen	14.080	-	-	14.080	14.080
7123014 Vervanging sporthal De Hoantserid Feanwalden		5.217	-	-	5.217	5.217
	320010 U Uitbestede investeringen	5.217	-	-	5.217	5.217
Totaal		21.740	710	288	20.742	21.740

Bouwen aan een stevig fundament in het sociaal domein

Beschrijving project

Al snel na de start van de nieuwe organisatie bleek dat er zich problemen voor deden bij de uitvoering van het sociaal domein. Dit werd duidelijk in de achterstanden die er lagen bij het in behandeling kunnen nemen van aanvragen WMO, maar ook op andere onderdelen was er sprake van een (te) hoge werkdruk. Voor een (duurzame) aanpak is daarvoor een plan van aanpak opgesteld. Dit plan van aanpak richtte zich zowel op de aanpak van de acute achterstanden, als op het brengen van stabiliteit op het team als op het ontwikkelen van plannen om te komen tot een duurzame inrichting van het sociaal domein in Dantumadiel.

In 2024 lag het accent op het wegwerken van achterstanden en het doorlichten van de meest relevante werkprocessen. In 2025 is hierop verdergegaan en is begonnen met het implementeren van verbeteringen in de dagelijkse werkprocessen. In 2025 is aan de hand van de werkvoorraad in kaart gebracht welke formatie nodig is voor het op een goede wijze uitvoeren van de werkzaamheden. Tegelijkertijd zijn voorstellen ontwikkeld over de inrichting en aansturing van het sociaal domein. In de eerste maanden van 2026 is in het Gebiedsteam (team Uitvoering Sociaal Domein) gewerkt aan het formaliseren van de inrichtingsstructuur, de integrale samenwerking en de onderlinge verbinding met Beleid. Ook is er een aanzet gemaakt tot versterking van de Toegang van het Gebiedsteam. Door de Toegang te versterken wordt geprobeerd de hulpvraag direct op te lossen en zoveel als mogelijk terug te zetten naar het voorliggende veld en meer preventief te werken om zoveel mogelijk hoge uitgaven van zorg te voorkomen. Besluitvorming over verdere ontwikkelingen in het Gebiedsteam zal te zijner tijd plaatsvinden in relatie tot het traject Dantumadiel 2027.

Ondanks alle inspanningen blijft de werkdruk en ook het ziekteverzuim hoog. Dit maakt dat er ook nu nog steeds extra inspanningen nodig zijn voor het kunnen continueren van de dienstverlening aan inwoners. In 2026 heeft de raad daar ook extra (incidentele) middelen voor beschikbaar gesteld.

Doelen

903.1 Wegwerken achterstanden WMO

Activiteiten

903.1.1 Inzet extra medewerkers op uitvoering sociaal domein

Afgerond

Ja

Voortgang

Toelichting

Door middel van de inzet van extra medewerkers is het gelukt om achterstanden weg te werken en dat daarmee aanvragen weer binnen de geldende wettelijke termijnen worden opgepakt. Proces blijft echter kwetsbaar.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

Doelen

903.2 Verbeteren organisatie uitvoering Sociaal Domein

Activiteiten

903.2.1 Verbeteren werkprocessen en doen van voorstellen voor een (toekomstige) inrichting van het sociaal domein

Afgerond

Nee

Voortgang**Toelichting**

O.a. door de inzet van een extern bureau worden werkprocessen in beeld gebracht en zijn er voorstellen ontwikkeld tot verbetering. Deze verbetervoorstellen zijn in 2025 geïmplementeerd en worden in 2026 verwerkt in de diverse werkprocessen.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

903.2.2 Rust en stabiliteit brengen in de organisatie van het gebiedsteam sociaal domein

Afgerond

Nee

Voortgang**Toelichting**

Door middel van een extra (tijdelijke)inzet van medewerkers is de werkdruk beheersbaar gebleven en de dienstverlening op orde. Inhuur blijft ook in 2026 nodig. Daarvoor zijn door de raad in 2026 aanvullende middelen beschikbaar gesteld.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

903.2.3 Het opstellen van een visie op het sociaal domein

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Besluitvorming zal in 2026 plaatsvinden.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

Financiën

Bedragen x € 1.000

FCL	ECL	Begroot	Realisatie 2025	Realisatie 2026	Te verwachten 2026	Prognose
5000500 Uitvoering Sociaal Domein						
	351000 U Inhuur personeel	920	350	398	172	920
Totaal		306	350	398	172	920

Inwerkingtreding omgevingswet

Beschrijving project

Het project omhelst de implementatie van de Omgevingswet binnen onze organisatie. Door een succesvolle implementatie zullen we op termijn onze burgers en bedrijven op het gebied van vergunningverlening, ruimtelijke ontwikkeling, etc. beter en sneller kunnen bedienen. Dit allemaal vanuit de positieve grondhouding "Ja, mits"

Doelen

905.1 Komen tot een succesvolle implementatie van de omgevingswet binnen onze organisatie

Activiteiten

905.1.1 Borgen van de kwaliteit van de dienstverlening gedurende de aanloopfase in 2024

Afgerond

Ja

Voortgang

Toelichting

Binnen de keten vergunningverlening is extra capaciteit ingehuurd om de kwaliteit van de dienstverlening op peil te houden. De extra inhuur liep t/m oktober 2025. Vanaf oktober 2025 was geen extra inzet meer nodig.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

905.1.2 Inrichten van het softwarepakket Centric Leefomgeving

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Alle werkprocessen voor vergunningverlening onder de Omgevingswet zijn inmiddels ingericht. In Juli 2025 is de inrichting van de APV processen opgeleverd. De inrichting van de juridische handhavingsprocessen wordt in 2027 opgepakt.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

905.1.3 Vaststellen van de omgevingsvisie

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Het vaststellen van de omgevingsvisie duurt langer dan gepland. Het proces richting definitieve vaststelling van de omgevingsvisie moet worden herijkt. De raad wordt hierover geïnformeerd in Q4 2026.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

905.1.4 Opstellen en implementeren van omgevingsprogramma's

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Met het mobiliteitsprogramma heeft de gemeente haar eerste omgevingsprogramma vastgesteld. Daarnaast vinden de voorbereidingen plaats voor het opstellen van verdere omgevingsprogramma's voor de gemeente. Op dit moment zijn er twee omgevingsprogramma's in voorbereiding. Dit gaat om twee wettelijk verplichte programma's, namelijk het volkshuisvestingsprogramma en het warmteprogramma. Daarnaast worden de eerste voorbereidingen getroffen voor een omgevingsprogramma Economie.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

905.1.5 Opstellen en implementeren van participatiebeleid

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Op dit moment worden de voorbereidingen getroffen voor het opstellen van participatiebeleid.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

905.1.6 Omzetten tijdelijk omgevingsplan naar definitief omgevingsplan

Afgerond

Nee

Voortgang

Toelichting

Op dit moment worden de eerste voorbereidingen getroffen om te komen tot het definitieve omgevingsplan. Het definitieve omgevingsplan moet op 1 januari 2032 klaar zijn.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

905.1.7 Implementeren van de BGE voor lokale wegen

Afgerond

Nee

Voortgang**Toelichting**

De voorbereidingen liggen op schema. In Anno verband is een opdracht verstrekt om een verkeersmodel te maken zodat de geluidsbelasting gemonitord kan worden en daarmee voldoen aan de BGE. Alle tellingen zijn inmiddels gedaan en het verkeersmodel wordt na de zomer van 2026 opgesteld.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

905.1.8 Implementeren en borgen van de beleidscyclus Omgevingswet

Afgerond

Nee

Voortgang**Toelichting**

We werken reeds met een aantal instrumenten die uit de beleidscyclus voortkomen, namelijk de omgevingsvisie en een aantal omgevingsprogramma's. Verder worden de eerste voorbereidingen getroffen aan het omgevingsplan en worden wanneer nodig omgevingsvergunningen verleend.

Label

2e Turap Dantumadiel 2026

Financiën

Bedragen x € 1.000

FCL	ECL	Begro ot	Realisati e t/m 2025	Realisati e 2026	Te verwacht en	Prognos e
-----	-----	-------------	-------------------------------	------------------------	----------------------	--------------

					2026 en verder	
9000050 Implementatie omgevingswet		22	-	-	11	22
	380992 U Algemene Reserve - overig	22	-	11	11	22
9000051 Omgevingswet - Borgen kwaliteit dienstverlening		228	240	-	-	240
	351000 U Inhuur personeel	228	240	-	-	240
9000052 Omgevingswet - Afronden implementatie CLO		217	109	15	93	217
	351000 U Inhuur personeel	159	108	9	42	159
	380106 U Opleidingen, studiebijeenkomst en, info-dagen	21	-	-	21	21
	380990 U Aankopen overige goederen en diensten	37	1	6	30	37

9000053 Omgevingswet - Opstellen participatiebeleid		25	-	-	25	25
	351000 U Inhuur personeel	25	-	-	25	25
9000054 Omgevingswet - Beleidscyclus Omgevingswetpr oof		260	12	21	227	260
	351000 U Inhuur personeel	161	12	21	128	161
	380106 Opleidingen, studiebijeenkomst en, info-dagen en se	7	-	-	7	7
	380990 U Aankopen overige goederen en diensten	92	-	-	92	92
9000055 Omgevingswet - Transitie definitief omgevingsplan		829	156	41	632	829
	351000 U Inhuur personeel	422	156	27	239	422

	380990 U Aankopen overige goederen en diensten	407	-	14	393	407
9000056 Omgevingswet - Beheersen geluid lokale wegen (BGE)		140	7	-	133	140
	380990 U Aankopen overige goederen en diensten	140	7	-	133	140
9000057 Omgevingswet - Overall projectleiding & Communicatie		32	42	-	-	42
	351000 U Inhuur personeel	32	42	-	-	42
9000058 Omgevingswet - Onvoorzien		86	9	-	55	64
	380999 U Niet in te delen lasten	86	9	-	55	64
Totaal		1.839	575	88	1.176	1.839

Activiteiten

Overzicht activiteiten

Overzicht activiteiten

Excel-tabel

Overzicht activiteiten	Voortgang
Programma 1: Ynwenner en Bestjoer	
101 Dienstverlening	
<i>101.1 De dienstverlening op het zelfde niveau behouden ondanks ontvlechting</i>	
101.1.1 Klant in Focus Tool gebruiken om de klanttevredenheid voor en na ontvlechting te meten.	G
101.1.2 Één loket aanbieden voor dienstverlening richting inwoners en ondernemers voor afhandeling van het grootste gedeelte van de vragen.	G
101.1.3 Voor elke inwoner en ondernemer een passend kanaal aanbieden om contact te zoeken met de gemeente (digitaal of fysiek).	G
<i>101.2 Aantrekkelijk werkgever worden in de nieuwe organisatie</i>	
101.2.1 Traineeships bieden en talent tot bloei laten komen.	G
101.2.3 Enthousiasmeren van studenten van de diverse scholen (LBO, MBO, HBO) in de regio.	G
101.2.5 Een werkomgeving creëren waarin werknemers zich kunnen ontplooiën.	G
102 Veilige woon- en leefomgeving	
<i>102.1 Veilige woon- en leefomgeving versterken</i>	
102.1.1 Project veilig buitengebied uitvoering geven (gericht op ondermijning)	G
102.1.6 Voorkomen jeugdoverlast door inzet jeugdboa en stakeholders.	G
103 Krachtig en eigentijds bestuur	
<i>103.1 Burgerparticipatie faciliteren waar nodig en te handelen vanuit de ja mits houding</i>	
103.1.1 Proces voor participatie verbeteren door duidelijke kaders vast te leggen.	O
103.1.2 Memo Contactmomenten in de praktijk brengen.	G
104 Gezond financieel beleid voor de lange termijn	
<i>104.1 Robuuste financiële positie behouden zowel incidenteel als structureel</i>	
104.1.2 Beheersbaar houden van de exploitatiekosten van de organisatie te benchmarken aan de huidige kosten van de centrumregeling.	G
Programma 2: Mienskip	
201 Sociale verbondenheid	
<i>201.1 Sociale samenhang behouden en waar nodig en mogelijk versterken.</i>	
201.1.2 DOM's doorontwikkelen naar structurele werkwijze, die samen met de nieuwe regeling dorpsbudgetten een integraal pakket vormt.	G
201.1.3 Onderzoeken hoe we jongeren kunnen betrekken bij gemeentelijke beslissingen.	G
201.1.4 Implementeren van het nieuwe welzijnsbeleid.	O
202 Voorzieningenniveau	
<i>202.1 De maatschappelijke voorzieningen in de dorpskernen toekomstbestendig, betaalbaar en bereikbaar te maken en waar nodig te verbeteren.</i>	
202.1.1 Onze sportaccommodaties toekomstbestendig maken (o.a. vervangen in Feanwâlden).	G
203 Talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)	
<i>203.1 In 2025 is het aanbod van culturele activiteiten in Dantumadiel met 10% toegenomen t.o.v. 2022</i>	
203.1.7 Opstarten pilot Verrijkte Schooldag	G
<i>203.2 Onze jongeren meer en structureel de kans bieden om hun talenten volledig te ontwikkelen</i>	
203.2.1 Faciliteren en stimuleren van projecten gericht op talentontwikkeling (zoals het project bouwen aan ambitie).	G
203.2.2 Uitvoering geven, evalueren en doorontwikkelen van het 'Project tiid foar aksje, waai mar mei' en project Maatschappelijke Diensttijd.	G

Overzicht activiteiten	Voortgang
203.2.3 Opstarten pilot Verrijkte Schooldag, waarbij ingezet wordt op talentontwikkeling jongeren	G
902 Projecten programma Mienskip	
<i>902.1 Het bouwen van een MFC in Feanwâlden welke onderdak bied aan twee scholen, sport en ontmoeten</i>	
902.1.1 Voorbereidingsfase: activiteiten en te nemen besluiten (door gemeente en andere partijen) zodat de realisatie van het MFC kan worden aanbesteed en een aannemer/architect kan worden gekozen.	G
Programma 3: Soarch en Wolwêzen	
301 Langer leven in goede gezondheid	
<i>301.1 Zelfredzaamheid vergroten van onze zorgbehoefte inwoners.</i>	
301.1.2 Implementatie nieuw welzijnsbeleid (inclusief jongerenwerk) met doarpsmoetingsplakken.	G
301.1.3 Jeugdhulp op scholen verder uitbreiden.	G
301.1.4 Werkwijze familiegroepsplan opnemen in nieuw beleid bij Jeugdhulp	O
301.1.6 Extra inzet op (digi)taalvaardigheid via bibliotheken.	G
<i>301.2 Aantoonbare verschuiving realiseren van duurdere zorgtrajecten naar goedkopere vormen van zorg.</i>	
301.2.1 Meer inzetten op voorkomen van misbruik in WMO en Jeugd	G
301.2.3 Programma uitvoeren van Zorg naar Preventie (GALA/IZA)	G
301.2.4 Opstarten pilot Verrijkte Schooldag, waarbij ingezet wordt preventie zorg bij jongeren	G
302 Meer maatschappelijke participatie	
<i>302.1 Streven naar een samenleving waarbij iedereen kan participeren ondanks hun financiële positie. Dit willen we bereiken door het vaststellen van het actieplan armoede- en schuldenbeleid waarin we concrete acties opnemen om dit doel te bereiken.</i>	
302.1.1 Uitvoeren van de acties in het actieplan armoede- en schuldenbeleid, waaronder project Energiearmoede ook een plaats heeft.	G
903 Projecten programma Soarch en Wolwêzen	
<i>903.1 Wegwerken achterstanden WMO</i>	
903.1.1 Inzet extra medewerkers op uitvoering sociaal domein	G
<i>903.2 Verbeteren organisatie uitvoering Sociaal Domein</i>	
903.2.1 Verbeteren werkprocessen en doen van voorstellen voor een (toekomstige) inrichting van het sociaal domein	G
903.2.2 Rust en stabiliteit brengen in de organisatie van het gebiedsteam sociaal domein	G
903.2.3 Het opstellen van een visie op het sociaal domein	G
Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	
402 Verbeteren detailhandel en structuur	
<i>402.1 Vergroten van ondernemerstevredenheid</i>	
402.1.1 Conform Convenant Bedrijventerreinen bedrijfskavels aanbieden.	O
402.1.2 Betrekken ondernemers bij bereikbaarheid: onderzoek naar nieuwe westelijke Ontsluitingsweg Westereen.	O
403 Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid	
<i>403.1 De arbeidsparticipatie van kwetsbare groepen zoals praktijkgeschoolde arbeidskrachten, jongeren in een uitkeringssituatie, herintreders en ouderen groeit met 1,5% in de periode van 2023 - 2025.</i>	
403.1.2 Als gemeente meer regie houden door de inzet van een accounthouder op de activiteiten Kenniswerkplaats en Kennislab, om een sluitende keten te vormen voor arbeidsbemiddeling en toeleiding.	O
403.1.3 Stimuleren en mede organiseren van een traject van leven lang leren in samenwerking met Werkstart.	G
<i>403.2 Betere samenwerking en aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt realiseren in het kader van de Versnellingsagenda Noordoost Friesland.</i>	
403.2.1 Doorontwikkeling van werkstart (leven lang leren).	G
<i>403.3 Koppeling maken tussen uitdagingen op de arbeidsmarkt en duurzaamheid.</i>	
403.3.1 Projecten stimuleren vanuit de gemeente die zich richten op duurzaamheid, innovatie en arbeidsmarkt.	G
404 Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeenten om te recreëren en te verblijven	
<i>404.1 Groei van aantal overnachtingen in 2026 met 4% ten opzichte van 2022</i>	
404.1.1 Eeltsjemar toeristisch ontwikkelen.	G
404.1.3 Opstellen van een ontwikkelkader.	G
404.1.4 Onderzoek naar optimalisatie van fiets- en wandelnetwerk.	G
404.1.5 Stimuleren initiatieven van inwoners.	G
Programma 5: Wenjen en Omjouwing	

Overzicht activiteiten	Voortgang
501 Wonen	
<i>501.1 In de komende 4 jaar worden er 200 extra wooneenheden gerealiseerd vanuit sociaal oogpunt naast de bestaande productie, waarbij de gemeente de regierol behoudt.</i>	
501.1.1 100 woningen realiseren voor starters en lagere inkomens (onder de €250.000).	O
501.1.2 75 woningen realiseren voor senioren appartementen of woonhofjes.	G
501.1.3 Het vaststellen van beleid over pré mantelzorg-, kangoeroewoningen, flexibel wonen en tiny houses waardoor er ten minste 25 alternatieve woonvormen gerealiseerd kunnen worden.	O
502 Duurzaamheid	
<i>502.1 De hoeveelheid huishoudelijk restafval naar maximaal 100kg per inwoner per jaar in 2025.</i>	
502.1.2 Inwoners en de mienskip worden betrokken en actief gestimuleerd om hun afval zo goed mogelijk te scheiden door middel van een campagne in de mienskip en op scholen in begin 2023.	G
502.1.3 Samen met burger een plan ontwikkelen voor afvalpreventie en afvalscheiding.	O
502.1.4 De bron- en nascheiding van de huishoudelijk afvalinzameling en -verwerking wordt verder ontwikkeld zodat zo veel mogelijk huishoudelijk afval kan worden hergebruikt.	G
<i>502.2 70% van de elektriciteit van de gehele gemeente wordt duurzaam opgewekt in 2030 en een besparing creëren van 1,5% procent energie per jaar.</i>	
502.2.3 In de Bosk Fase 2 biobased isoleren en regenwatergebruik stimuleren.	G
502.2.5 Plan op te stellen in 2024 om het maatschappelijk vastgoed te verduurzamen.	O
502.2.6 Het realiseren van een gemeentelijk circulair ambachtscentrum waardoor het hergebruik van producten binnen de gemeente optimaal wordt gefaciliteerd. In samenwerking met: Dokwerk, Kringloopwinkels en Milieustraten.	O
502.2.8 Het in 1 of 2 dorpen opstellen van een Warmteprogramma Uitvoeringsplan.	O
502.2.9 Het vaststellen van het Warmteprogramma en in verband hiermee het uitvoeren van technisch onderzoek en/of MER.	G
502.2.10 Energieloket: het verder uitbreiden van het energieloket waarbij de inwoner wordt ontzorgd. Waaronder activiteiten als de inzet van vrijwilligers, spreekuren, energiemarkten, energiecoach en energieadvies en andere activiteiten.	G
502.2.11 Faciliteren in het verduurzamen van de bestaande woningen.	G
<i>502.3 De energiearmoede wordt zodanig verminderd dat in 2030 alle inwoners blijvend in hun energiebehoefte kunnen voorzien op basis van een maatschappelijk verantwoord niveau van levensonderhoud.</i>	
502.3.1 Uitvoering geven aan het project Energiearmoede.	G
	G
502.3.2 Uitvoering geven aan het project Volkshuisvestingsfonds	
503 Ruimtelijke kwaliteit / RO / bouwen	
<i>503.1 De kwaliteit en aantrekkelijkheid van de woningvoorraad en woonomgeving verbeteren en te verduurzamen.</i>	
503.1.2 Het maken van dorpsbiografieën.	G
503.1.3 Meer aandacht voor groen in (nieuwbouw) wijken en buitenfaciliteiten verbeteren met parken en tuinen.	G
<i>503.2 De doorlooptijd van planvoorbereiding voor ruimtelijke projecten met 40% versnellen.</i>	
503.2.1 Plan van aanpak opzetten en hier acties op ondernemen.	G
905 Projecten programma Wenjen en Omjouwing	
<i>905.1 Komen tot een succesvolle implementatie van de omgevingswet binnen onze organisatie</i>	
905.1.1 Borgen van de kwaliteit van de dienstverlening gedurende de aanloopfase in 2024	
905.1.2 Inrichten van het softwarepakket Centric Leefomgeving	G
905.1.3 Vaststellen van de omgevingsvisie	O
905.1.4 Opstellen en implementeren van omgevingsprogramma's	O
905.1.5 Opstellen en implementeren van participatiebeleid	O
905.1.6 Omzetten tijdelijk omgevingsplan naar definitief omgevingsplan	O
905.1.7 Implementeren van de BGE voor lokale wegen	G
905.1.8 Implementeren en borgen van de beleidscyclus Omgevingswet	G
Programma 6: Iepenbiere Romte	
602 Onderhoudskwaliteit openbare ruimte	
<i>602.1 Beheer van kapitaalgoederen Openbare Ruimte optimaliseren om de balans tussen kosten, bedrijfszekerheid en risicosturing te verbeteren.</i>	
602.1.1 Verkennend onderzoek voor de haalbaarheid van assetmanagement van kapitaalgoederen.	G
604 Verkeer/mobiliteit	

Overzicht activiteiten	Voortgang
604.1 <i>Het creëren van veilige en duurzame bereikbaarheid voor alle relevante mobiliteitsvormen.</i>	
604.1.3 Realiseren van een hoofdfietsroute Damwâld – Feanwâlden met aansluiting op de Koarndyk.	G
604.2 <i>De fysieke toegankelijkheid van winkelheden voor mensen met een beperking één inrichtingsniveau omhoog te brengen.</i>	
604.2.1 Startnotitie ontwikkelen met als doel het 'keurmerk toegankelijkheid' op minimaal het niveau 'brons' te behalen.	G
604.3 <i>Infrastructuur voor recreatie en toerisme opwaarderen.</i>	
604.3.1 Verbreden van fietspaden en omvormen naar beton of asfalt en netwerken op elkaar aansluiten.	G

